

Asiel en integratie

Cohortonderzoek asielzoekers en statushouders

2019

Asiel en integratie

2019

**Cohortonderzoek asielzoekers
en statushouders**

Verklaring van tekens

.	Gegevens ontbreken
*	Voorlopig cijfer
**	Nader voorlopig cijfer
x	Geheim
–	Nihil
–	(Indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	Het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
Niets (blank)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2018–2019	2018 tot en met 2019
2018/2019	Het gemiddelde over de jaren 2018 tot en met 2019
2018/'19	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2018 en eindigend in 2019
2016/'17–2018/'19	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2016/'17 tot en met 2018/'19

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress: Textcetera, Den Haag en CCN Creatie, Den Haag
Ontwerp: Edenspiekermann
Copyright foto's: Hollandse Hoogte

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2019.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

Samenvatting **5**

Executive summary **10**

1. Over het onderzoek 15

1.1 Introductie **16**

1.2 Dashboard **18**

1.3 Methode en begrippen **19**

1.4 Literatuur **19**

2. Asielaanvraag en opvang 20

2.1 Instroom **21**

2.2 Nationaliteiten **22**

2.3 Nareizigers **22**

2.4 Leeftijd/geslacht **23**

2.5 Huishoudenssamenstelling **25**

2.6 COA verhuizingen **26**

2.7 Verblijfssituatie **27**

2.8 Nareis en gezinshereniging **32**

2.9 Dashboard **33**

3.	Statushouders: huisvesting en integratie	34
3.1	Verblijfsvergunningen asiel	35
3.2	Nationaliteiten	36
3.3	Nareis	37
3.4	Wachttijd tot vergunning	38
3.5	Vestigingsgemeente	39
3.6	Huishoudenssamenstelling	45
3.7	Onderwijs	46
3.8	Inburgering	48
3.9	Werk	50
3.10	Uitkering	51
3.11	Voornaamste inkomstenbron	52
3.12	Inkomen	54
3.13	Zorggebruik	55
3.14	Jeugdzorg	57
3.15	Geregistreerde verdachten	58
3.16	Dashboard	59
3.17	Literatuur	59
	Medewerkers	60

Samenvatting

Het CBS volgt sinds 2017 alle asielzoekers die sinds 2014 bij COA-opvang zijn ingestroomd en de statushouders die vanaf 2014 een verblijfsvergunning asiel hebben ontvangen, inclusief hun nareizigers en gezinsherenigers. Deze derde jaarlijkse rapportage van dit cohortonderzoek geeft inzicht in de actuele instroom van asielzoekers bij het COA en in de samenstelling van de nieuwste groep statushouders. Daarnaast wordt in deze webpublicatie een actueel beeld geschetst van hoe het gaat met de statushouders die sinds 2014 een verblijfsvergunning asiel hebben gekregen. Er worden cijfers gepresenteerd over het verblijf in COA-opvang, de wachttijd tot het verkrijgen van een verblijfsvergunning, huisvesting, inburgering, huishoudenssamenstelling, gezinshereniging, onderwijs, werk en inkomen, zorggebruik en criminaliteit. Er zullen er nog minstens twee jaarlijkse updates verschijnen van dit onderzoek, dat wordt uitgevoerd in opdracht van de ministeries Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Justitie en Veiligheid (JenV), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

Actuele ontwikkelingen met betrekking tot nieuwe instroom van asielzoekers bij het COA en de periode van het verblijf in COA-opvanglocaties:

- **Instroom COA-opvang loopt iets terug in eerste helft 2018** – Ten opzichte van een jaar eerder zijn er in de eerste helft van 2018 minder asielzoekers door het COA opgevangen. Ook nareizende familieleden die zijn ingestroomd via COA-opvang worden meegeteld.
- **Meer asielzoekers uit veilige landen** – Vooral in de recentere jaren zien we meer instroom vanuit veilige landen zoals Marokko en Algerije. Ook het aantal Turken dat asiel aanvraagt in Nederland is in 2018 sterk toegenomen.
- **Stijging aandeel nareizigers gestopt** – Nareis komt vooral voor onder Syriërs en Eritreeërs. Van de ingestroomde Eritrese asielzoekers in 2017 betreft 59 procent een nareiziger.
- **Asielzoekers nog steeds jong** – Ruim driekwart van alle asielzoekers is jonger dan 35 jaar op het moment van aankomst in Nederland.
- **Leeftijdsopbouw Syrische asielzoekers steeds gelijkmatiger** – Vooral in 2016 en 2017 is het aandeel vrouwen en ook het aandeel jonge kinderen wat hoger dan in de voorgaande jaren. Dit komt vooral doordat het aantal nareizigers onder Syriërs in 2016 en 2017 hoger is.
- **Eritrese asielzoekers vaker in gezinsverband naar Nederland** – In 2017 reisde 60 procent van alle asielzoekers in gezinsverband naar Nederland. In 2018 was dit aandeel 50 procent. In 2014 en 2015 reisden asielzoekers relatief vaker alleen naar Nederland.

- **Minder verhuizingen tijdens verblijf in COA-opvang** – Asielzoekers die in de periode 2015–2017 bij het COA zijn binnengekomen verhuisden in de eerste 6 maanden gemiddeld ruim één keer naar een andere opvanglocatie.
- **Meeste Syriërs en Eritreeërs na 12 maanden een verblijfsvergunning asiel** – Van alle Syriërs en Eritreeërs die in de periode 2014–2016 in de asielopvang van het COA zijn ingestroomd, had na 12 maanden zo'n 90 procent een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd. Voor andere nationaliteiten¹⁾ ligt dit cijfer tussen de 12 tot 57 procent.
- **Na drie-en-een-half jaar nog 570 asielzoekers zonder vergunning in COA-opvang** – Niet al deze mensen wachten nog steeds op het verkrijgen van een vergunning. Na een afwijzing blijven sommigen in de opvang in afwachting van vertrek, of in afwachting van een uitspraak op beroep. Ook kunnen mensen na een afwijzing opnieuw een asielaanvraag indienen (tweede of volgende aanvraag), bijvoorbeeld wanneer er iets is veranderd in hun situatie, of omdat er nieuwe informatie is over het land van herkomst.
- **Syriërs ingestroomd in 2014 sneller eigen woonruimte dan Eritreeërs** – Twaalf maanden na aankomst in de asielopvang in 2014 heeft 70 procent van de Syriërs een eigen woonruimte tegenover 45 procent van de Eritreeërs. Pas na 2 jaar zijn de percentages Syriërs en Eritreeërs met een eigen woonruimte ongeveer aan elkaar gelijk.
- **Eritreeërs ingestroomd in 2015 en 2016 korter in opvang door meer nareis** – Voor de Eritreeërs die zijn ingestroomd in 2015 is de situatie wel verbeterd: van deze groep had 61 procent na 12 maanden een eigen woonruimte. Voor cohort 2016 is dit percentage 79 procent. Dit komt doordat een aanzienlijk deel van de asielzoekers in de meest recente jaren nareiziger was.
- **Afghanen langer in asielopvang en vaker terugkeer/vertrek** – Voor Afghanen geldt dat, ten opzichte van bijvoorbeeld Syriërs en Eritreeërs, relatief vaak de eerste asielaanvraag wordt afgewezen. Zij dienen vaak een herhaalde asielaanvraag in, waardoor zij in totaal langer in een opvanglocatie verblijven. Ook is een relatief groot aandeel van de Afghaanse asielzoekers na 12 maanden weer vertrokken.
- **Na twee jaar nauwelijks meer nareis** – Vergunningen voor nareizigers (mvv's) moeten door de referent binnen drie maanden na het ontvangen van de verblijfsvergunning worden aangevraagd. De mvv's zijn vervolgens 90 dagen geldig. Binnen die termijn moet de nareis plaatsvinden.

¹⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

Actuele ontwikkelingen met betrekking tot huisvesting en integratie van statushouders en hun nareizigers en gezinsherenigers:

- **Aantal verleende vergunningen gedaald** – Sinds de start van dit cohort-onderzoek zien we voor het eerst dat het aantal verleende verblijfsvergunningen is gedaald (in 2017). Ook nareizigers van statushouders ontvangen een (afgeleide) asielvergunning en behoren net als gezinsherenigers in dit onderzoek tot de statushouders.
- **Top 5 nationaliteiten²⁾ nauwelijks veranderd** – In alle jaren staan de Syrische en de Eritrese nationaliteiten op de plaatsen één en twee. In alle jaren staan ook de Afghaanse en de Iraakse nationaliteiten in de top vijf.
- **Meer nareizigers onder verleende vergunningen Eritreeërs** – In 2014 wordt 27 procent van de verblijfsvergunningen aan een nareiziger verleend. In 2017 is dat aandeel toegenomen tot 49 procent. Vooral onder Eritreeërs is het aandeel verleende vergunningen aan nareizigers toegenomen (van vier procent in 2014 naar 66 procent in de eerste helft van 2018).
- **Gemiddelde wachttijd Eritreeërs laagst in verband met nareis** – Syriërs en Eritreeërs krijgen relatief snel een verblijfsvergunning. Nareizigers brengen de gemiddelde wachttijd omlaag. Onder het meest recente cohort zijn er vooral onder Eritreeërs relatief veel nareizigers.
- **Statushouders wonen steeds een beetje stedelijker** – Van het cohort 2014 woonde na twee maanden 51,6 procent in sterk of zeer sterk stedelijk gebied, na 36 maanden is dat toegenomen naar 54,3 procent. Voor de cohorten 2015 en 2016 zien we een ook een kleine toename in stedelijkheid.
- **Steeds minder alleenstaande statushouders** – De afname van het aandeel alleenstaanden wordt enerzijds veroorzaakt door de nareis van familieleden. Anderzijds lijken gemeenten moeite te hebben met de huisvesting van alleenstaanden.
- **Niet-leerplichtige statushouders volgen ook onderwijs** – Van de mensen die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen volgt een steeds groter aandeel onderwijs (39 procent in 2018). Ook niet-leerplichtige jongeren vanaf 18 jaar oud volgen vaker onderwijs, naarmate ze langer in Nederland zijn.
- **Steeds meer mbo en hoger mbo-niveau** – Statushouders die het voortgezet onderwijs verlaten, stromen met name door naar het middelbaar beroeps-onderwijs. In oktober 2018 volgde 32 procent van het totaal aantal onderwijsvolgende statushouders die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen een mbo-opleiding. Het gaat vooral om mbo niveau 1, maar geleidelijk wordt dat ook meer mbo niveau 2.

In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 61 voor meer informatie.

In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 61 voor meer informatie.

2) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

- **30 procent van cohort 2014 niet inburgeringsplichtig** – 14 procent van het totale vergunning-cohort 2014 heeft nog niet voldaan aan de inburgeringsplicht, maar ook (nog) geen overschrijding, bijvoorbeeld om dat zij verlenging van de inburgeringstermijn hebben gekregen. Ruim 1 procent van het totale vergunning-cohort 2014 heeft te maken met verwijtbare overschrijding van de inburgeringstermijn en krijgt daardoor een boete.
- **58 procent van inburgeringsplichtigen cohort 2014 heeft het inburgeringsexamen behaald** – Wanneer alleen wordt gekeken naar inburgeringsplichtigen, dan heeft 58 procent van het vergunning-cohort 2014 in oktober 2018 het inburgeringsexamen behaald. Bijna 19 procent heeft een ontheffing of vrijstelling gekregen. 21 procent heeft het examen nog niet gehaald, maar heeft nog wel tijd om dat alsnog te doen. Twee procent heeft het examen nog niet gehaald en heeft daarmee de inburgeringstermijn overschreden.
- **Aandeel werkende statushouders stijgt gestaag** – Het totale vergunning-cohort 2016 heeft na anderhalf jaar net iets vaker een baan dan het vergunning-cohort van 2015 (respectievelijk zeven en vijf procent). Het vergunning-cohort 2015 heeft op haar beurt weer iets vaker een baan dan het vergunning-cohort van 2014 (vier procent na anderhalf jaar). Voor vergunning-cohort 2014 zien we dat na drie-en-een-half jaar ongeveer een kwart van alle 18 tot 65-jarige statushouders een baan heeft. Niet alleen stijgt de arbeidsdeelname van deze statushouders gestaag; we zien ook dat de verschillen in arbeidsdeelname tussen de nationaliteiten kleiner worden. De meeste werkende statushouders werken in deeltijd (81 procent) en met een tijdelijk contract (89 procent).
- **Aandeel bijstandsgerechtigden onder Eritreeërs en Syriërs op zelfde niveau** – Anderhalf jaar na het verkrijgen van de verblijfsvergunning, ontvangt 90 procent van de 18 tot 65-jarigen die in 2014 een vergunning hebben gekregen, een bijstandsuitkering. Twee jaar later – na in totaal drie-en-een-half jaar na het verkrijgen van een vergunning – is dit percentage gedaald naar 67 procent en zijn ook de verschillen tussen nationaliteiten³⁾ afgenomen.
- **Bijstandsafhankelijkheid neemt iets af** – Na anderhalf jaar geldt dat voor 63 procent van de statushouders uit 2014 een uitkering of pensioen de voornaamste bron van inkomen is. Na drie jaar is het percentage gedaald naar 53 procent. Het gaat dan in de meeste gevallen om een bijstandsuitkering. Hoewel steeds meer statushouders een (deeltijd) baan hebben, leveren die banen vaak onvoldoende inkomen op. Hierdoor kan een uitkering ook voor deze groep de voornaamste inkomstenbron zijn.

³⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

- **Bijstandsafhankelijkheid Eritreeërs het hoogst** – Ongeveer 70 procent van de statushouders uit Eritrea heeft drie jaar na het verkrijgen van hun vergunning een uitkering of pensioen als belangrijkste inkomensbron en 21 procent is schoolgaand. Ter vergelijking: van de (relatief kleinere groep) Afghaanse statushouders heeft na drie jaar ongeveer 42 procent een uitkering als belangrijkste inkomensbron en gaat 40 procent naar school.
- **Weinig inkomensverschillen door hoge uitkeringsafhankelijkheid** – Dit komt doordat verreweg het grootste deel van de statushouders een bijstandsuitkering ontvangt en dat zijn vaste bedragen, afhankelijk van de gezinssituatie.
- **Zorggebruik neemt toe, vooral onder Eritreeërs** – Van alle statushouders (18+) die in 2014 een vergunning hebben ontvangen en eind 2015 niet meer in een COA-opvang verblijven, heeft 80 procent kosten gemaakt voor de huisarts, waarvan 77 procent ook daadwerkelijk een consult heeft gehad en 23 procent alleen inschrijvingskosten heeft gemaakt. Een jaar later (in 2016) heeft bijna 95 procent van de statushouders uit cohort 2014 kosten gemaakt voor de huisarts. Het zorggebruik onder Eritrese statushouders steeg het sterkst: in 2015 maakte 67 procent kosten voor de huisarts, in 2016 was dat 90 procent.
- **Aandeel jongeren met jeugdzorg neemt toe** – Van alle jongeren (tot en met 21) die in 2014 of 2015 een verblijfsvergunning asiel ontvingen en niet meer bij een opvanglocatie van het COA verblijven maakte ongeveer 3,5 procent in 2016 gebruik van een vorm van jeugdzorg. Een jaar later is dat percentage gestegen tot 5 procent. Het gaat hier om zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische-, psychosociale- en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.
- **Weinig ontwikkeling in aandeel geregistreerde verdachten** – Mannelijke statushouders worden in verhouding (nog steeds) vaker verdacht van een misdrijf dan mannen met een Nederlandse of westerse migratieachtergrond, maar minder vaak dan mannen met een niet-westerse migratie-achtergrond.

Executive summary

As of 2017, Statistics Netherlands (CBS) monitors all asylum seekers who have entered reception centres of the Central Agency for the Reception of Asylum seekers (COA) and status holders including family reunification applicants and their following family members. The third edition of the annual report on this cohort study sheds light on the recent influx of asylum seekers at COA reception centres as well as the composition of the newest group of status holders. Furthermore, this web publication provides an up-to-date account of how the status holders have fared who have received an asylum residence permit since 2014. Figures presented here include the inflow and outflow at COA reception centres, the waiting period for an asylum residence permit, housing, civic integration, household composition, family reunification, education, work and income, health care utilisation and crime. At least two more annual updates on this research are forthcoming. This research has been commissioned by the Dutch Ministries of Social Affairs and Employment, Justice and Security, Education, Culture and Science and Health, Welfare and Sport.

Described below are recent developments in the new influx and duration of stay of asylum seekers at COA reception centres:

- **Inflow at COA reception centres down slightly in first half of 2018** – Relative to one year previously, fewer asylum seekers were taken in at COA reception centres. This includes the inflow of following family members through COA reception centres.
- **More asylum seekers from safe countries** – There has been a rising influx from safe countries such as Morocco and Algeria, in recent years especially. The number of Turkish nationals applying for asylum in the Netherlands saw a sharp increase as well in 2018.
- **Share of following family members no longer rising** – Family members joining the asylum applicant are more numerous among Syrians and Eritreans. Of the incoming Eritrean asylum seekers in 2017, a share of 59 percent were following family members.
- **Asylum seekers still young** – Over three-quarters of all asylum seekers are aged under 35 years at their time of arrival in the Netherlands.
- **Syrian asylum seeker population showing an increasingly even age distribution** – In 2016–2017 in particular, the shares of women and younger children were slightly higher than in previous years. This is largely due to a rising influx of family members from Syria in those two years.
- **More Eritrean asylum seekers arriving with family members** – In 2017, 60 percent of all asylum seekers travelled to the Netherlands as a family. In 2018,

this share stood at 50 percent. In 2014 and 2015, relatively more asylum seekers travelled to the Netherlands by themselves.

- **Fewer relocated asylum seekers at COA shelters** – During the first six months of their stay, asylum seekers at COA shelters moved to a different reception centre slightly more than once on average in the period 2015–2017.
- **Most Syrians and Eritreans given asylum residence permit after 12 months** – Of all Syrians and Eritreans who entered COA reception centres in the period 2014–2016, around 90 percent had obtained a temporary asylum residence permit after 12 months. This share ranged between 12 and 57 percent among other nationalities.
- **After 3.5 years, 570 asylum seekers were still staying at COA shelters without a residence permit** – Not all of these people are still awaiting a residence permit. Some remain in a reception centre after being rejected to await their departure, others are pending a court ruling after an appeal. Following a rejection, applicants may file another (second or subsequent) asylum application; for instance, when their situation has changed or because new information has become available about their country of origin.
- **Housing allocation faster for Syrians arriving in 2014 than for Eritreans** – Twelve months after arrival at a reception centre, 70 percent of the Syrians have been provided housing, against 45 percent of the Eritreans. Only after two years are the percentage shares of Syrian and Eritrean asylum applicants who have been provided housing more or less equal.
- **Eritreans arriving in 2015 and 2016 remain at shelters more briefly, due to more family members** – for those Eritreans who entered the Netherlands in 2015, the situation did improve: in this group, 61 percent had been provided housing after twelve months. This share stood at 79 percent for the cohort arriving in 2016. This is due to the fact that, in recent years, a considerable share of asylum seekers have been following family members.
- **Afghans stay at shelters longer and depart/return more often** – The initial asylum application of Afghan asylum seekers is being rejected relatively often compared to for example Syrians and Eritreans. As they often file subsequent applications for asylum, their duration of stay at the reception centre is also longer than average. Also, a relatively large share of the Afghan asylum seekers have departed after twelve months.
- **Barely any family members arriving after two years** – Residence permits (MVs) are only issued to following family members if the application is filed by the permit holder within three months after obtaining the asylum residence permit. These MVs are valid for 90 days only. Any following family members must travel to the Netherlands within 90 days from the date of issue.

Described below are recent developments in the housing and civic integration of status holders and their following family members as well as family reunification applicants:

- **Number of residence permits issued has declined** – For the first time since the start of this cohort study, we see a decline in the total number of residence permits issued (as of 2017). In this study, status holders also include the following family members who have obtained a (derived) asylum residence permit.
- **Top 5 nationalities has hardly changed** – Syrians and Eritreans constitute the largest and second largest share of status holders respectively. Throughout these years, the top 5 has further included Afghan and Iraqi nationals.
- **More following family members among Eritrean permit holders** – In 2014, 27 percent of the asylum resident permits was issued to a following relative. This share has gone up to 49 percent by 2017. Among Eritreans in particular, the share of residence permits issued to following family members went up (from 4 percent in 2014 to 66 percent in the first half of 2018).
- **Average waiting time for Eritreans shortest in family reunification** – Syrian and Eritrean family members obtain a residence permit relatively quickly. Due to the short waiting time for family reunification, the average waiting time has been reduced. Relatively many family members are included in the most recent cohort, particularly among Eritreans.
- **Status holders increasingly found in urban areas** – In the 2014 cohort, 51.6 percent were living in strongly or very strongly urbanised areas after two months; this had increased to 54.3 percent after 36 months. The level of urban residents also shows a slight increase among the 2015 and 2016 cohorts.
- **Increasingly few single status holders** – The drop in the share of single residents among status holders is partly due to the rising influx of following family members. Another reason is that allocation of housing to single status holders poses a problem for municipalities.
- **Status holders not at school age also enrolled in education** – A growing number of people who obtained an asylum residence permit in 2014 are enrolled in education (39 percent in 2018). Even young people over the age of 18 who are not at school age are progressively likely to be in education as their duration of stay becomes longer.
- **Higher enrolment in MBO, higher MBO levels** – Many status holders who leave secondary education move on to senior secondary vocational education (MBO). As of October 2018, 32 percent of all status holders in education who received an asylum residence permit in 2014 were enrolled in MBO. Most were enrolled in MBO Level 1, although the number of status holders enrolled at Level 2 is increasing gradually.
- **30 percent of 2014 cohort have no integration requirement obligation** – 14 percent of all asylum permit holders in the 2014 cohort have not yet

In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 61 voor meer informatie.

In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 61 voor meer informatie.

completed the compulsory civic integration programme, but have also not (yet) exceeded the maximum time frame, for example because they were given extra time to complete it. Another 1 percent of the total permit-cohort 2014 have failed to complete the programme within the time constraints and therefore received a penalty.

- **58 percent of the 2014 cohort have passed the civic integration exam** – When merely taking into account those in the 2014 cohort with a civic integration requirement, 58 percent had passed the civic integration exam by October 2018. Almost 19 percent obtained either a waiver or exemption. A share of 21 percent have not yet passed the exam, but have been given time to do so. Two percent have not passed the exam yet and have consequently exceeded the maximum time frame for civic integration.
- **Share of employed status holders rising steadily** – Out of the full cohort obtaining a residence permit in 2016, a slightly larger share (7 percent) are in work compared to the cohort obtaining a residence permit in the previous year (5 percent). Likewise, the share of status holders in employment is slightly higher in the 2015 cohort compared to the 2014 cohort (4.5 percent after 18 months). In the 2014 cohort, approximately one-quarter of all status holders aged 18 to 64 years are in employment after 3.5 years. Not only do we see a steadily rising labour participation rate, but the gaps in labour participation among the nationalities have also become narrower. The majority of status holders in employment are part-time workers (81 percent) while 89 percent are on a temporary contract.
- **Eritreans and Syrians same share of social assistance recipients** – 18 months after having obtained the asylum residence permit in 2014, 90 percent of all 18 to 64-year-olds in these groups are on a social assistance benefit. Two years later – altogether 3.5 years after obtaining a residence permit – this share is down to 67 percent with smaller differences between the various nationalities.
- **Dependency on social assistance declines slightly** – After 18 months, 63 percent of the 2014 cohort were receiving their primary income from either welfare or pension. After three years, this share is down to 53 percent. In most cases, this concerns social assistance (income support). Although more and more status holders hold a (part-time) job, these jobs often provide insufficient income. As a result, this group still largely depends on welfare benefits.
- **Social assistance dependency highest among Eritreans** – Three years after obtaining their residence permit, approximately 70 percent of Eritrean status holders are receiving welfare or pension as the main source of income while 21 percent are enrolled in education. In comparison: out of the (relatively smaller group of) Afghan status holders, approximately 42 percent are receiving social assistance benefits and 40 percent are in education after three years.

- **High welfare dependency means few income differences** – This is due to the fact that the overwhelming majority of status holders live on social assistance benefits, which are fixed amounts depending on the family situation.
- **Health care used more frequently, among Eritreans in particular** – Of all status holders in the 2014 cohort aged 18 and over and not staying in COA shelters by the end of 2015, 80 percent had health care costs; 77 percent actually consulted a GP and 23 percent merely registered with a GP. One year later, in 2016, nearly 95 percent of the status holders from the 2014 cohort had had health care costs related to visits to the GP. Health care use among Eritrean status holders saw the sharpest increase: whereas in 2015, 67 percent had GP-related health care costs, by 2016 this was 90 percent.
- **Share of young people in youth care increasing** – Of all young people (aged 21 or younger) who obtained a residence permit in 2014 or 2015 and who were no longer residing at a COA reception centre, approximately 3.5 percent were using some form of youth care in 2016. One year later, this percentage had increased to 5 percent. This refers to care provided to young people and their parents in case of psychological, psychosocial or behavioural problems, a mental handicap or (parents') parenting problems.
- **Hardly any change in share of registered crime suspects** – Male status holders are (still) relatively more likely to become criminal suspects than native Dutch men or men with a western migration background, but less likely compared to men with a non-western migration background.

1.

Over het onderzoek

1.1 Introductie

De ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Justitie en Veiligheid (JenV), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gevraagd om in kaart te brengen hoe het de asielmigranten die vanaf 2014 in Nederland zijn aangekomen, vergaat op terreinen als de asielprocedure, arbeidsmarkt, sociale zekerheid, onderwijs, gezondheidszorg en criminaliteit.

In juni 2017 zijn van dit onderzoek de eerste resultaten gepubliceerd over de positie van asielzoekers in de periode 2014 – medio 2016. Die periode stond voor veel asielzoekers in het teken van het verkrijgen van een verblijfsvergunning, het betrekken van een nieuwe woning, gezinshereniging en de start van de inburgeringsperiode. In april 2018 publiceerde het CBS een eerste update waarin data van juli 2016 tot en met juni 2017 zijn toegevoegd.

Inmiddels heeft het CBS de tweede update uitgevoerd; we weten nu ook hoeveel asielzoekers in de periode van juli 2017 tot en met juni 2018 naar Nederland zijn gekomen. Ook is er nu een actueel beeld van hoe het gaat met de migranten die sinds 2014 in Nederland een verblijfsvergunning asiel hebben gekregen. In het vorige rapport werd aandacht besteed aan integratie op het gebied van arbeidsmarkt, inburgering, onderwijs, sociale zekerheid, zorggebruik, inkomen en op het vlak van criminaliteit. In deze editie besteden we naast deze facetten ook aandacht aan de inburgering van statushouders. Voor dit thema en ook voor onderwijsdeelname kunnen we deze keer bovendien een actueler beeld presenteren dan vorig jaar.

Uit eerder onderzoek (Engbersen e.a., 2015, Maliepaard e.a., 2017, Ooijevaar e.a., 2016) blijkt dat er verschillen zijn in bijvoorbeeld onderwijsprestatie en arbeidsmarktparticipatie tussen asielmigranten met verschillende landen van herkomst. Daarom onderscheiden we, net als in de twee voorgaande publicaties, ook in deze publicatie vijf nationaliteiten¹⁾: Syrië, Eritrea, Irak, Afghanistan en Iran. Aanvankelijk waren dit de nationaliteiten met de grootste aantallen ingestroomde asielzoekers. Nu zijn dit de nationaliteiten met de grootste aantallen verleende verblijfsvergunningen. Alle andere nationaliteiten worden in deze publicatie gegroepeerd in de groep 'Overig'.

Het CBS zal dit onderzoek in ieder geval tot en met 2020 jaarlijks uitvoeren, waardoor we de asielzoekers die sinds 2014 Nederland instromen en in Nederland een verblijfsvergunning krijgen, over een steeds langere periode kunnen volgen. Dit vergroot de meerwaarde van dit unieke onderzoek: er wordt immers steeds meer

¹⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

bekend over hoe deze groep asielzoekers in Nederland participeert. Dit betekent bijvoorbeeld ook dat achterstanden in integratie eerder dan voorheen kunnen worden gesignaleerd.

Deze cohortstudie op basis van registerinformatie maakt deel uit van een breder onderzoeksprogramma, waarin ook kennispartners SCP, WODC en RIVM participeren (Dagevos e.a., 2018).

Populaties

In dit onderzoek worden twee (deels overlappende) groepen beschreven: asielzoekers in COA-opvang en statushouders.

Onder asielzoekers in COA-opvang valt in dit onderzoek iedereen die wordt opgevangen door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). Hiertoe behoren zowel mensen die een lopende asielaanvraag hebben, als mensen die al een asielvergunning hebben ontvangen, maar nog wel wonen in een opvanglocatie van het COA. Deze laatste groep is formeel geen asielzoeker meer: het asielverzoek is toegewezen. Maar zolang zij nog bij het COA verblijven, behoren ze in dit onderzoek tot de groep asielzoekers. Indien nareizende familieleden worden opgevangen door het COA, worden zij in dit onderzoek ook tot de asielzoekers gerekend. Ook mensen die na een afwijzing in afwachting van vertrek of in afwachting van een uitspraak op beroep of herhaalde aanvraag verblijven in een COA-opvanglocatie behoren tot deze populatie.

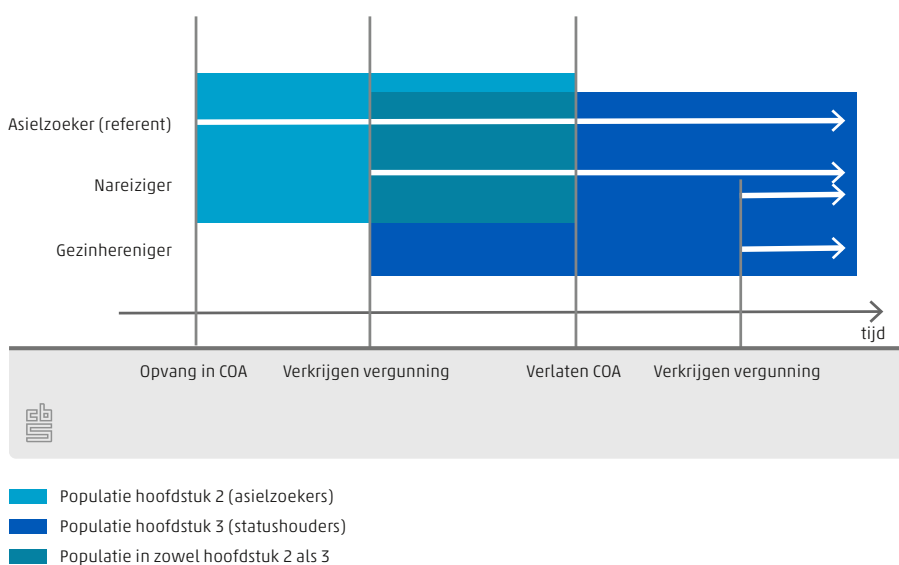
Tot de statushouders rekenen we alle personen die een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde of onbepaalde tijd hebben ontvangen van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). In andere publicaties wordt ook wel de term vergunninghouder gebruikt. Ook nareizigers van statushouders ontvangen een (afgeleide) asielvergunning en behoren in dit onderzoek tot de statushouders. Nareizigers zijn gezinsleden van de statushouders aan wie onder speciale voorwaarden een machtiging voorlopig verblijf (mvv) wordt verleend. Wanneer een mvv wordt verstrekt, krijgen deze gezinsleden na binnenkomst in Nederland een afgeleide asielvergunning.

Daarnaast worden in dit onderzoek ook de familieleden van statushouders asiel meegenomen die via reguliere gezinshereniging naar Nederland komen. Deze familieleden worden in dit onderzoek meegeteld in het cohort statushouders, hoewel ze feitelijk geen asielvergunning hebben.

In het eerste deel van deze rapportage wordt de eerste fase na aankomst van asielzoekers in Nederland besproken. Dit is de periode waarin mensen door het COA worden opgevangen. In het bijzonder wordt ingegaan op de omvang en

samenstelling van de populatie, de asielprocedure en gezinshereniging. De populatie bestaat in dit deel uit alle asielzoekers en nareizigers die in de asielopvang verblijven, al dan niet met een verblijfsvergunning. Het tweede deel van de rapportage gaat over personen die een verblijfsvergunning asiel hebben ontvangen. Hier wordt aandacht besteed aan hoe het de statushouders vergaat op het vlak van huisvesting, onderwijs, inburgering, arbeidsmarkt, sociale zekerheid, zorggebruik en criminaliteit. De populatie van dit deel bestaat uit alle asielzoekers en nareizigers met een verblijfsvergunning, en de gezinsherenigers die horen bij deze statushouders. Onderstaande figuur geeft een schematisch overzicht van de populaties in hoofdstuk 2 en 3.

1.1.1 Overzicht populaties in hoofdstuk 2 en 3

1.2 Dashboard

Naast deze rapportage is er een interactief dashboard [<https://public.tableau.com/profile/centraal.bureau.voor.de.statistiek#!/vizhome/Dashboardcohortstudieasiel/Welkom>], met daarin nog meer cijfers over de opvang van asielzoekers en de integratie van statushouders. In dit dashboard kunt u zelf kiezen over welke

onderwerpen en voor welke nationaliteiten²⁾ u cijfers (visueel) gepresenteerd wilt zien.

1.3 Methode en begrippen

Meer details over de methode, begrippen en afkortingen zijn te vinden in het Dashboard op de laatste pagina (Toelichting [<https://public.tableau.com/profile/centraal.bureau.voor.de.statistiek#!/vizhome/Dashboardcohortstudieasiel/Welkom>]), in het [rapport van 2018](https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2018/16/uit-de-startblok) [<https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2018/16/uit-de-startblok>] of in het [rapport van 2017](https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2017/25/van-opvang-naar-integratie-cohortstudie-asielmigranten) [<https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2017/25/van-opvang-naar-integratie-cohortstudie-asielmigranten>].

1.4 Literatuur

Dagevos, J., Huijnk W., Maliepaard M. & Miltenburg E. (2018) Syriërs in Nederland. Een studie over de eerste jaren van hun leven in Nederland. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Engbersen, G., Dagevos, J., Jennissen, R., Bakker, L., Leerkens, A., Klaver, J. & Odé, A. (2015). Geen tijd te verliezen: Van opvang naar integratie van asielmigranten. Den Haag: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.

Maliepaard, M., Witkamp, B. & Jennissen, R. (2017). Een kwestie van tijd? De integratie van asielmigranten: een cohortonderzoek (CAHIER, 2017-3). Den Haag: Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum.

Ooijevaar, J. & Bloemendal, C. (2016). Jaarrapport Integratie 2016. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

²⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

2.

Asielaanvraag en opvang

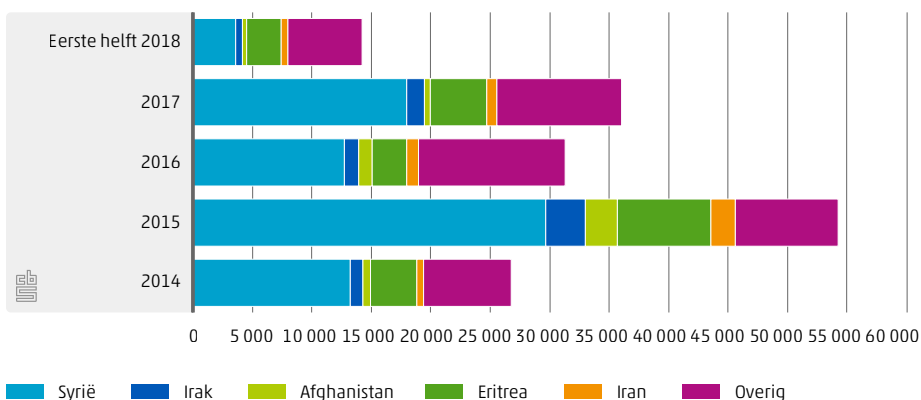
In dit hoofdstuk wordt de instroom van asielzoekers in de periode 2014 tot en met de eerste helft van 2018 besproken. Achtereenvolgens komen de omvang en de samenstelling van de groep, het verkrijgen van een verblijfsvergunning en gezinshereniging aan de orde.

2.1 Instroom

Instroom COA-opvang loopt iets terug in eerste helft 2018

Ten opzichte van een jaar eerder zijn er in de eerste helft van 2018 minder asielzoekers door het COA opgevangen. Ook nareizende familieleden die zijn ingestroomd via COA-opvang worden meegeteld. In 2014 zijn er 27 duizend asielzoekers via COA-opvanglocaties naar Nederland gekomen, in 2015 54 duizend, in 2016 31 duizend, in 2017 36 duizend en in de eerste helft van 2018 14 duizend.

2.1.1 Ingestroomde asielzoekers in COA-opvang naar nationaliteit, 2014 tot en met eerste helft 2018

2.2 Nationaliteiten

Meer asielzoekers uit veilige landen

In alle jaren zijn Syriërs veruit de grootste groep onder asielzoekers die instroomden bij de asielopvang van het COA. De figuur laat zien dat in 2014 en 2015 ongeveer de helft van de ingestroomde asielzoekers de Syrische nationaliteit¹⁾ heeft. In 2016 daalt dit percentage naar 41 procent om vervolgens in 2017 weer te stijgen naar 50 procent. Alleen in de eerste helft van 2018 is het aandeel gedaald naar een kwart. De op één na grootste groep in die jaren betreft die met de Eritrese nationaliteit. Vooral in de recentere jaren zien we meer instroom vanuit veilige landen^{2), 3)} zoals Marokko en Algerije. Ook het aantal Turken dat asiel aanvraagt in Nederland is in 2018⁴⁾ sterk toegenomen.

2.2.1 Top vijf van nationaliteiten van ingestroomde asielzoekers in COA-opvang, 2014 tot en met eerste helft 2018

	2014	2015	2016	2017	eerste helft 2018			
1	Syrië	13 250	Syrië	29 700	Syrië	12 760	Syrië	3 590
2	Eritrea	3 935	Eritrea	7 875	Eritrea	2 955	Eritrea	2 865
3	Somalië	1 265	Irak	3 345	Albanië	1 650	Irak	1 530
4	Irak	1 060	Afghanistan	2 655	Marokko	1 260	Marokko	940
5	Afghanistan	605	Iran	2 045	Joegoslavië	1 235	Algerije	865

Bron: CBS.

2.3 Nareizigers

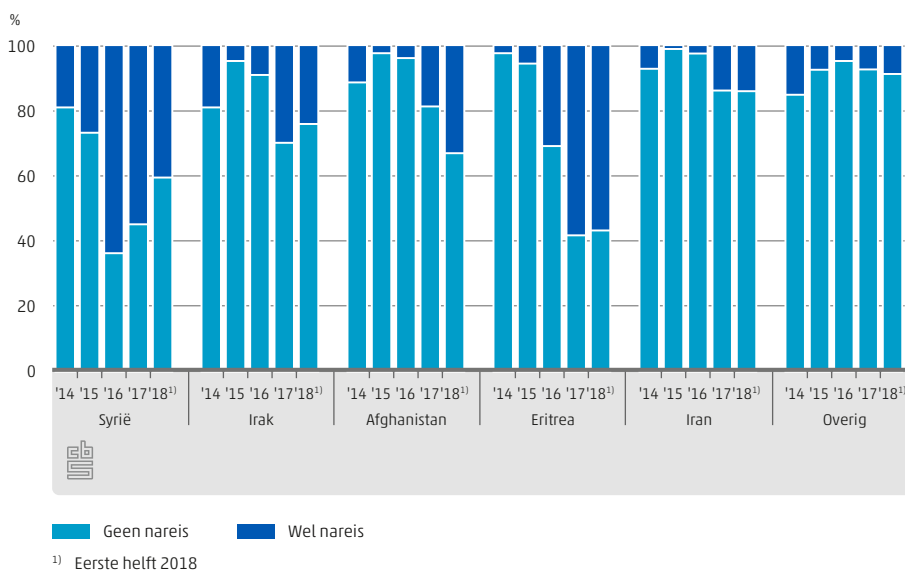
Stijging aandeel nareizigers gestopt

Van alle ingestroomde asielzoekers, is een steeds groter aandeel nareiziger. Van alle instromers in 2014 gaat het in 15 procent van de gevallen om een nareiziger. Dit percentage stijgt via 17 procent in 2015 en 32 procent in 2016, naar 39 procent

- 1) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.
- 2) <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/vraag-en-antwoord/lijst-van-veilige-landen-van-herkomst>.
- 3) <https://ind.nl/nieuws/paginas/aantal-asielzoekers-uit-veilige-landen-in-de-lift.aspx>.
- 4) <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/07/meer-asielzoekers-in-2018-minder-nareizigers>.

in 2017. Alleen in de eerste helft van 2018 is het aandeel nareizigers gedaald naar 28 procent. In totaal kwamen er in deze periode (2014 tot en met de eerste helft van 2018) ruim 41 duizend nareizigers naar Nederland. De figuur laat zien dat deze stijging vooral wordt bepaald door instroom van nareizigers van Eritreeërs en Syriërs. Van de ingestroomde Eritrese asielzoekers in 2017 betreft 59 procent een nareiziger.

2.3.1 Ingestroomde asielzoekers in COA-opvang, 2014 tot en met eerste helft 2018 onderscheiden naar wel/geen nareis en nationaliteit

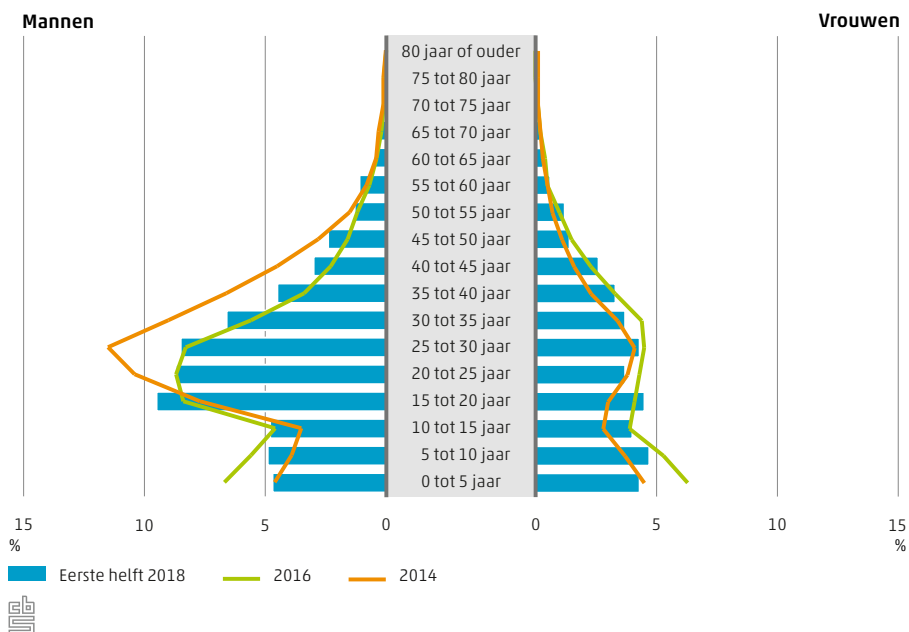

2.4 Leeftijd/geslacht

Asielzoekers in 2018 nog steeds jong

De meeste asielzoekers zijn jong. Ruim driekwart van de asielzoekers is jonger dan 35 jaar (dit geldt voor alle jaren). Ongeveer de helft van asielzoekers uit 2014 en 2015 is op het moment van aankomst in Nederland jonger dan 25 jaar. Van de asielzoekers uit 2016 is dat bijna 60 procent, in 2017 is dat 58 procent en van die uit de eerste helft van 2018 is dat 54 procent. Ter vergelijking: van de Nederlandse bevolking is in 2018 28 procent jonger dan 25 en 41 procent is jonger dan 35 jaar.

2.4.1 Ingestroomde asielzoekers in COA-opvang naar cohort-jaar, leeftijd en geslacht

Leeftijdsopbouw Syrische asielzoekers steeds gelijkmatiger

Uit Syrië en Eritrea zijn het in 2014 en 2015 vooral mannen die bij COA-opvang binnenkomen. In die jaren bestaat twee derde van alle Syrische asielzoekers uit mannen, in 2016 is dat 58 procent en in de eerste helft van 2018 61 procent. Vooral in 2016 en 2017 is het aandeel vrouwen en ook het aandeel jonge kinderen wat hoger dan in de voorgaande jaren. Dit komt vooral doordat het aantal nareizigers onder Syriërs in 2016 en 2017 hoger is. Deze groep nareizigers bestaat voor een groter deel uit vrouwen en kinderen dan de groep mensen die in Nederland een eerste asielaanvraag doet (de referenten). Een vergelijking van de piramides tussen 2014, 2016 en 2018 laat duidelijk zien dat de asielverzoeken in 2014 vooral jongvolwassen mannen betroffen, die in 2016 vooral vrouwen en kinderen (nareizigers). In de eerste helft van 2018 is de verdeling stabiel en komen er weer iets meer mannen (54 procent).

2.4.2 Ingestroomde Syrische asielzoekers in COA-opvang naar cohort-jaar, leeftijd en geslacht

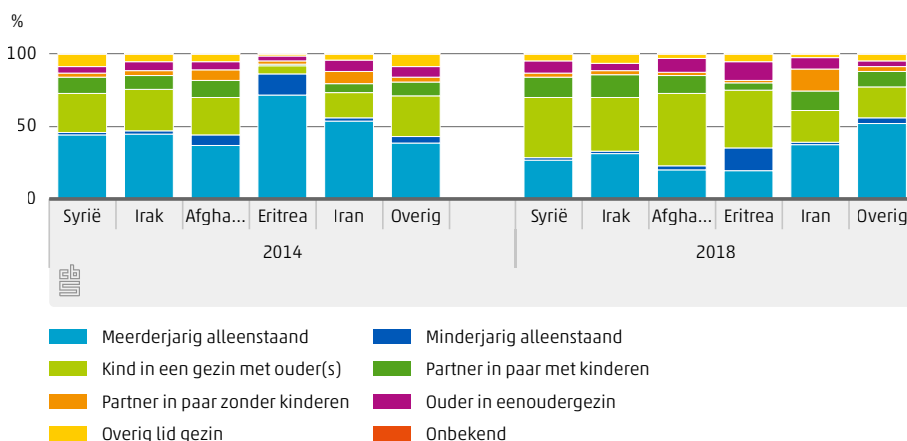
2.5 Huishoudenssamenstelling

Eritrese asielzoekers vaker in gezinsverband naar Nederland

De helft van alle asielzoekers die in 2014 en 2015 in Nederland zijn aangekomen, kwam als alleenstaande asielzoeker bij het COA binnen. In 2016 en 2017 daalde dit aandeel respectievelijk naar 36 en 32 procent. In de eerste helft van 2018 is het aandeel weer gestegen naar 43 procent. Van alle alleenstaande asielzoekers is ongeveer 10 procent minderjarig. Alleenstaand betekent hier overigens dat deze asielzoekers als alleenstaande zijn ingereisd. Het is goed mogelijk dat (een deel van) deze asielzoekers wel een partner of gezin (tijdelijk) hebben achtergelaten. Een deel van de asielzoekers is gekomen in gezinsverband (als kind of ouder in een gezin met kinderen); in 2014 bijna 40 procent. Dit percentage loopt op naar 60 procent in 2017. In 2018 is het gedaald naar 50 procent. Het kan hierbij gaan om asielzoekers die met het hun gezin in Nederland arriveren, maar ook om nareizigers die zich in de asielopvang bij hun familieleden voegen. Vooral asielzoekers met een

Eritrese nationaliteit⁵⁾ komen in 2017 en 2018 vaker dan voorheen in gezinsverband (58 procent in 2018, ten opzichte van 10 procent in 2014) naar Nederland. Er zijn maar weinig asielzoekers die met partner zonder kinderen in Nederland arriveren (3 à 4 procent). Ter vergelijking: van de Nederlandse bevolking in 2018 leeft 26 procent met partner zonder kinderen.

2.5.1 Ingestroomde asielzoekers in COA-opvang naar plaats in het huishouden en nationaliteit, 2014 en eerste helft 2018

2.6 COA verhuizingen

Minder verhuizingen tijdens verblijf in COA-opvang

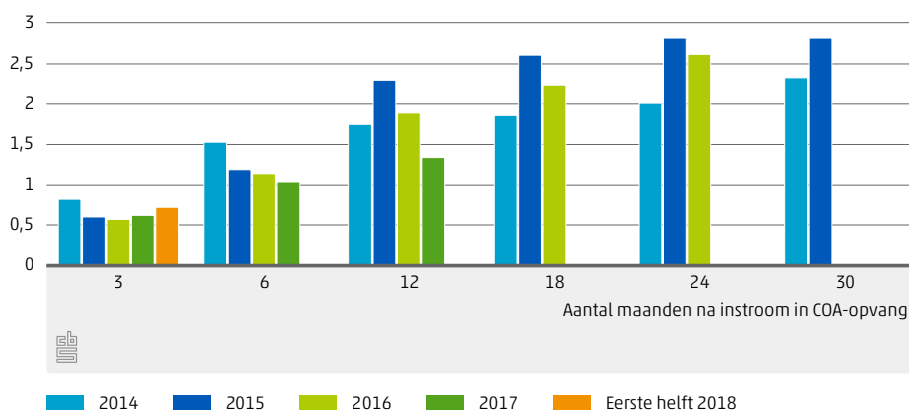
Deze figuur laat zien hoe vaak asielzoekers gemiddeld zijn verhuisd⁶⁾ tussen opvanglocaties, uitgesplitst naar instroomcohort en aantal maanden na instroom in een COA-opvanglocatie. Personen uit het instroomcohort 2014 zijn na zes maanden gemiddeld 1,5 keer verhuisd. Mensen uit het instroomcohort 2015, 2016 en 2017 verhuisden steeds iets minder vaak in de eerste 6 maanden na instroom in een opvanglocatie dan elk voorgaand instroomcohort: iets meer dan één keer. Syriërs en Eritreeërs ingestroomd in 2014 verhuizen in de eerste zes maanden wat vaker (gemiddeld bijna twee keer) dan bijvoorbeeld Afghanen en Irakezen (gemiddeld

⁵⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

⁶⁾ Het aantal verhuizingen is bepaald door het adres op de eerste dag van de maand te vergelijken met het adres een maand eerder. Mensen kunnen op deze manier berekend maximaal één keer per maand verhuizen.

iets meer dan één keer), maar voor het instroomcohort 2017 is dit verschil verdwenen. Het gemiddeld aantal verhuizingen neemt toe naarmate mensen langer in COA-opvang verblijven. Mensen ingestroomd in 2015 verhuizen binnen anderhalf jaar vaker dan mensen die in 2014 zijn ingestroomd. Dit komt vermoedelijk doordat eind 2016 en begin 2017 verschillende COA-opvanglocaties (vooral tijdelijke crisisnoodopvanglocaties opgericht in 2015) werden gesloten en de bewoners om die reden moesten verhuizen.⁷⁾ Asielzoekers die in 2016 of 2017 bij COA-opvang zijn ingestroomd verhuizen juist minder vaak binnen anderhalf jaar.

2.6.1 Gemiddeld aantal verhuizingen tijdens verblijf in COA-opvang, naar instroomcohort en aantal maanden na instroom

2.7 Verblijfssituatie

Meeste Syriërs en Eritreeërs na 12 maanden een verblijfsvergunning asiel

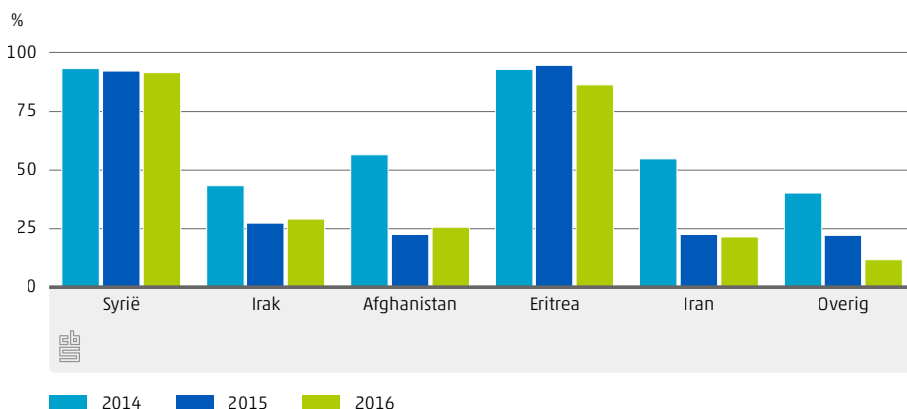
Van alle Syriërs en Eritreeërs die in 2014, 2015 of 2016 in de asielopvang van het COA zijn ingestroomd, heeft na 12 maanden zo'n 90 procent een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd. Dit is veel hoger dan onder andere nationaliteiten⁸⁾, waar dit cijfer na 12 maanden tussen de 12 tot 57 procent ligt. Voor asielzoekers uit Irak,

⁷⁾ www.coa.nl.

⁸⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

Afghanistan, Iran en uit 'Overig' is zichtbaar dat het voor mensen die na 2014 zijn ingestroomd moeilijker is geworden een verblijfsvergunning te krijgen dan voor diegenen die in 2014 zijn ingestroomd. Voor de groep 'Overig' komt dat doordat deze groep voor een steeds groter deel bestaat uit asielzoekers uit 'veilige' landen.

2.7.1 Asielzoekers ingestroomd in COA-opvang naar aandeel met verblijfsvergunning op 12 maanden na instroom en naar instroomcohort

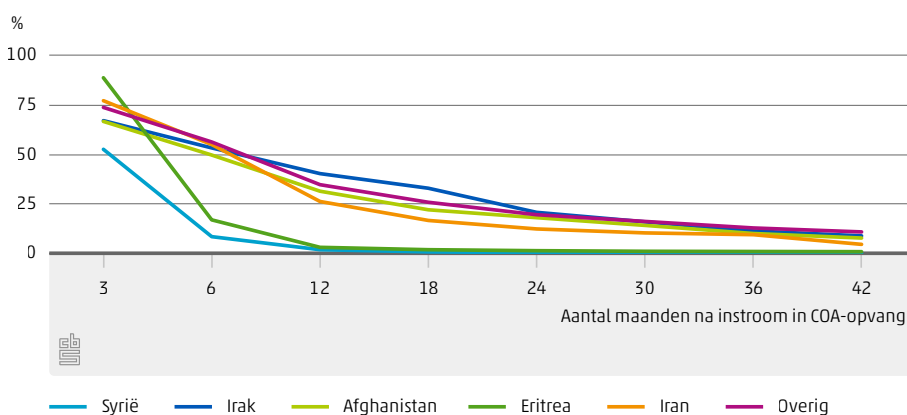

Na drie-en-een-half jaar nog 570 asielzoekers zonder vergunning in COA-opvang

Niet iedereen die nog geen vergunning heeft gekregen, wacht nog steeds op het verkrijgen van een vergunning. Na een afwijzing blijven sommigen in de opvang in afwachting van vertrek, of in afwachting van een uitspraak op beroep. Ook kunnen mensen na een afwijzing opnieuw een asielaanvraag indienen (tweede of volgende aanvraag), bijvoorbeeld wanneer er iets is veranderd in hun situatie, of omdat er nieuwe informatie is over het land van herkomst. Een groot deel van deze mensen zal geen verblijfsvergunning krijgen. Een aanzienlijk deel van de asielzoekers is bovendien inmiddels vertrokken uit de COA-opvang (of overleden). Wanneer we met deze laatste groep (vertrokken of overleden) rekening houden, zien we dat van het instroomcohort 2014 na 42 maanden nog 2,7 procent ofwel 570 personen (waarvan 415 met de nationaliteit 'Overig') zonder een verblijfsvergunning in de COA-opvang verblijven. Van het instroomcohort 2015 verblijven er na 30 maanden nog 1 900 personen (4,3 procent) in de COA-opvang zonder een verblijfsvergunning. Voor meer dan de helft bestaat deze groep uit personen met een Irakese of Afghaanse nationaliteit.

Verder zien we dat bijna alle (98 procent) Syriërs en Eritreeërs binnen anderhalf jaar een verblijfsvergunning hebben gekregen. Vooral asielzoekers uit Irak en uit overige landen zijn inmiddels vertrokken of anderszins uit de registratie verdwenen. Syriërs en Eritreeërs ontvangen hun verblijfsvergunning veel sneller dan asielzoekers uit Irak en overige landen. Binnen zes maanden heeft al 92 procent van de Syriërs en 83 procent van de Eritreeërs een verblijfsvergunning. Voor Syriërs die in 2017 zijn ingestroomd, verlopen de procedures nog steeds snel: van hen had 79 procent al binnen drie maanden een verblijfsvergunning. Voor de groep 'Overig' geldt iets anders: zij krijgen juist minder snel een verblijfsvergunning.

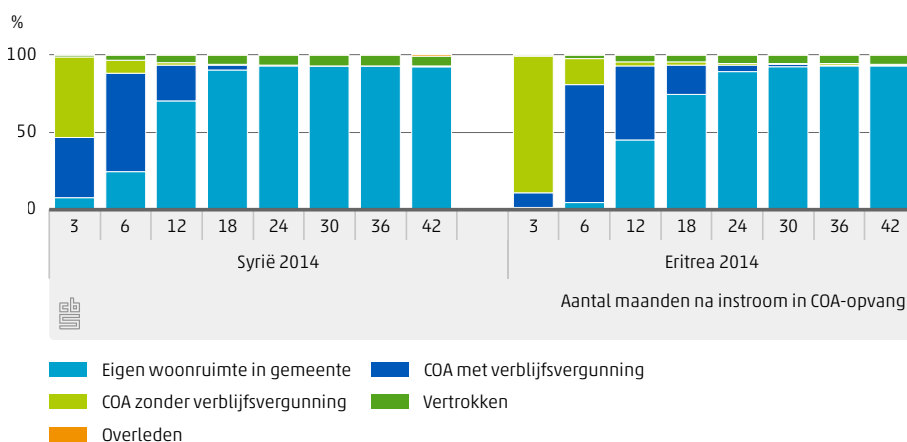
2.7.2 Asielzoekers ingestroomd in COA-opvang in 2014 naar aandeel zonder verblijfsvergunning en op aantal maanden na instroom (exclusief vertrokken/overleden)

Syriërs ingestroomd in 2014 sneller eigen woonruimte dan Eritreeërs

Ook al krijgen Eritreeërs en Syriërs even vaak een verblijfsvergunning, Eritreeërs verblijven wel langer in de asielopvang. Wanneer een asielzoeker een verblijfsvergunning heeft gekregen, kan hij of zij doorstromen naar een eigen woning in een gemeente. Een van de redenen waarom statushouders langer in de asielopvang verblijven, is dat in gemeenten niet altijd voldoende woonruimte beschikbaar is voor statushouders. Onderstaande figuur laat zien dat dit sterker geldt voor Eritreeërs dan voor Syriërs. Twaalf maanden na aankomst in de asielopvang in 2014 heeft 70 procent van de Syriërs een eigen woonruimte tegenover 45 procent van de Eritreeërs. Na 18 maanden zijn de percentages respectievelijk 90 en 75 procent. Pas na 2 jaar zijn de percentages Syriërs en Eritreeërs met een eigen woonruimte ongeveer aan elkaar gelijk.

2.7.3 Syrische en Eritrese asielzoekers ingestroomd in COA-opvang in 2014, naar verblijfssituatie op aantal maanden na instroom

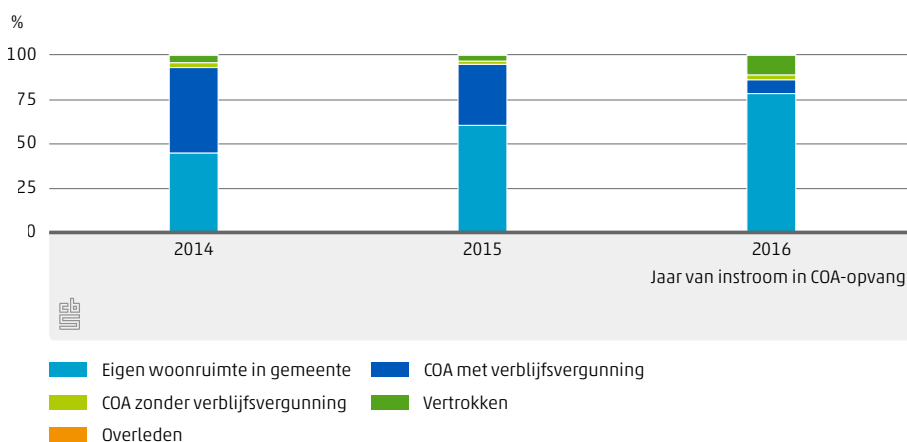
Eritreeërs ingestroomd in 2015 en 2016 korter in opvang door meer nareis

Voor de Eritreeërs die zijn ingestroomd in 2015 is de situatie wel verbeterd: van deze groep had 61 procent na 12 maanden een eigen woonruimte, terwijl voor Syriërs die in 2015 zijn ingestroomd het percentage 67 procent bedraagt. Dit komt doordat een aanzienlijk deel van de asielzoekers in de meest recente jaren nareiziger was.

De referent wacht het langst, de nareizigers korter. Vooral alleenstaanden moeten lang wachten op woonruimte. Een deel van deze groep wacht nog op nareis van familieleden, waardoor nog niet altijd duidelijk is welk type woning nodig is.⁹⁾ Voor diegenen die in 2016 zijn ingestroomd zijn de cijfers echter nog verder verbeterd: 79 procent van de Eritreeërs en 87 procent van de Syriërs heeft na 12 maanden een eigen woonruimte.

⁹⁾ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/08/28/tk-bijlage-eindrapport-pot>.

2.7.4 Eritreese asielzoekers ingestroomd in COA-opvang in 2014, 2015 en 2016, naar verblijfssituatie op 12 maanden na instroom

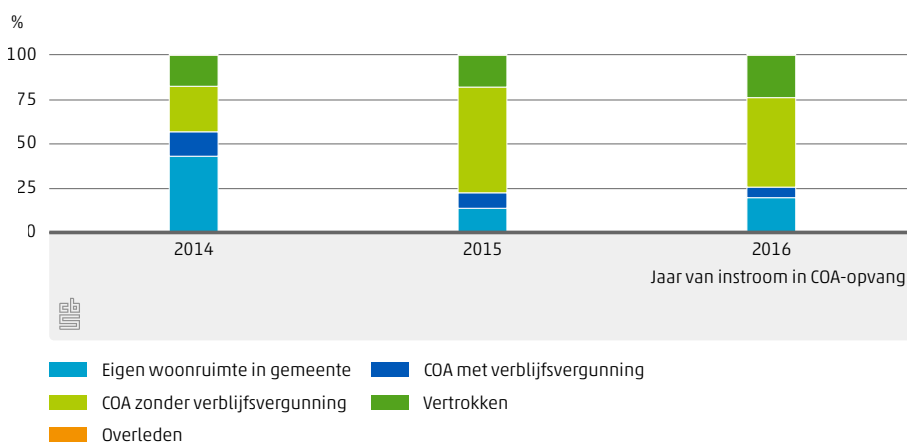
Afghanen langer in asielopvang en vaker terugkeer/vertrek

Van de Afghanen die instromen in 2014 verblijft 26 procent na 12 maanden nog in een COA-opvanglocatie zonder een verblijfsvergunning. Voor het Afghaanse instroomcohort 2015 is dit duidelijk anders en bedraagt dit percentage na 12 maanden 59 procent. Voor het instroomcohort 2016 is het percentage gedaald naar 50 procent. Voor Afghanen geldt dat, ten opzichte van bijvoorbeeld Syriërs en Eritreeërs, relatief vaak de eerste asielaanvraag wordt afgewezen. Zij dienen relatief vaak een herhaalde asielaanvraag in, waardoor zij in totaal vaak langer in een opvanglocatie verblijven. Hoewel Afghanistan (net als Irak en Iran) niet tot de veilige landen behoort¹⁰⁾, is de Nederlandse overheid van mening dat daar wel voldoende veilige gebieden zijn.¹¹⁾ In de cijfers zien we dit overheidsstandpunt terug in de stijgende aandelen Afghanen die vertrekken uit Nederland: van het instroomcohort 2014 is na 12 maanden 17 procent al vertrokken uit Nederland, voor het cohort 2015 bedraagt dit 18 procent, en van het cohort 2016 is 24 procent na 12 maanden vertrokken uit Nederland (of overleden).

¹⁰⁾ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/vraag-en-antwoord/lijst-van-veilige-landen-van-herkomst>.

¹¹⁾ <https://www.raadvanstate.nl/@9145/afghanistan-op-dit/>.

2.7.5 Afghaanse asielzoekers ingestroomd in COA-opvang in 2014, 2015 en 2016, naar verblijfssituatie op 12 maanden na instroom

2.8 Nareis en gezinshereniging

Na twee jaar nauwelijks meer nareis

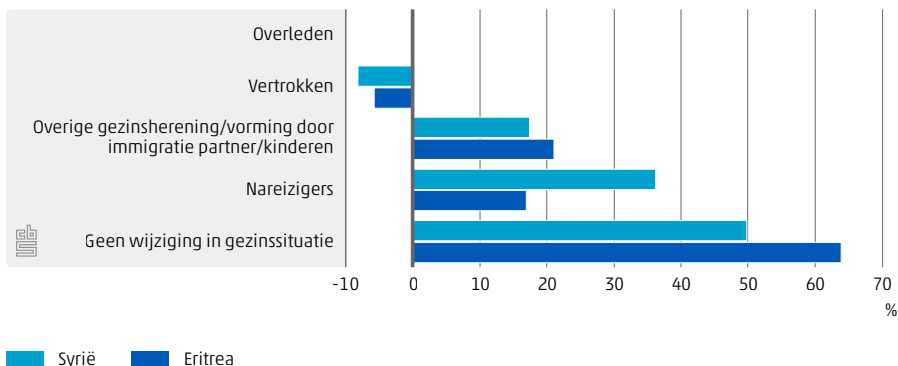
Vooraf onder Syriërs vindt snel gezinshereniging plaats, maar na 30 maanden veranderen de percentages niet meer: het percentage Syrische asielzoekers dat in 2014 is ingestroomd en een nareiziger heeft laten overkomen is na tweeëneenhalf jaar 36 procent, en na drie-en-een-half jaar nog steeds 36 procent. Voor Eritrese referenten is het percentage iets toegenomen van 15 naar 17 procent in die periode. Dat nareis nauwelijks meer toeneemt, is niet zo vreemd. Vergunningen voor nareizigers (mvv's) moeten door de referent binnen drie maanden na het ontvangen van de verblijfsvergunning worden aangevraagd. Het kunnen bewijzen van een familieband is een belangrijke voorwaarde. De mvv's zijn vervolgens 90 dagen geldig. Binnen die termijn moet de nareis plaatsvinden. Voor het aanvragen van een vergunning reguliere gezinshereniging geldt geen indieningstermijn.

Bij reguliere gezinshereniging gelden strengere eisen dan bij nareis.¹²⁾ Het is daarom opvallend dat Eritreeërs vaker via reguliere gezinshereniging/vorming familie laten overkomen dan via de nareis-regeling. Volgens het kabinet is er bij Eritreeërs vaak

¹²⁾ http://ind.nl/documents/emn_rapport_studie_gezinshereniging.pdf.

sprake van bewijsnood, bij gebrek aan officiële documenten die de familieband aantonen.¹³⁾ Een groot deel van de Eritrese aanvragen voor nareis van familieleden wordt daarom afgewezen.

2.8.1 Gezinsvorming- en hereniging onder Syrische en Eritrese asielzoekers (exclusief nareizigers) ingestroomd in 2014, 42 maanden na instroom in opvanglocatie COA

2.9 Dashboard

Naast deze rapportage is er een interactief dashboard [<https://public.tableau.com/profile/centraal.bureau.voor.de.statistiek#!/vizhome/Dashboardcohortstudieasiel/Welkom>], met daarin nog meer cijfers over de opvang van asielzoekers. In dit dashboard kunt u zelf kiezen over welke onderwerpen en voor welke nationaliteiten¹⁴⁾ u cijfers (visueel) gepresenteerd wilt zien.

13) <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=f523bbd7-254c-4ecb-82bd-8c9f73d5746d&title=Maatregelen%20hoge%20instroom%20asiel.pdf>.

14) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

3.

Statushouders:

**huisvesting en
integratie**

Dit hoofdstuk behandelt de eerste stappen die statushouders zetten in de richting van integratie in de Nederlandse samenleving. Hierbij is gekeken naar statushouders die in de periode 2014 tot en met de eerste helft van 2018 een verblijfsvergunning asiel hebben gekregen. De meeste statushouders zijn hun verblijf in Nederland begonnen in de asielopvang. In totaal kregen in de periode 2014 tot en met de eerste helft van 2018 bijna 129 duizend mensen een verblijfsvergunning. In dit hoofdstuk kijken we onder andere hoe het statushouders vergaat op het gebied van onderwijs, het inburgeringsexamen, sociale zekerheid, werk, gezondheidszorg en geregistreerde criminaliteit.

3.1 Verblijfsvergunningen asiel

Aantal verleende vergunningen gedaald

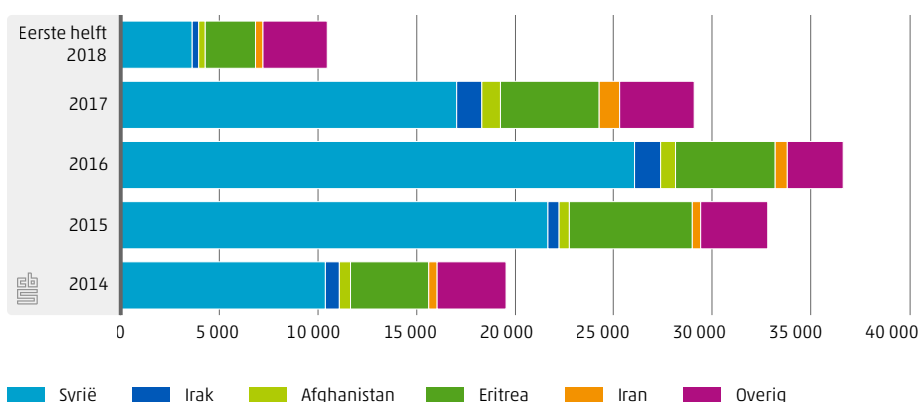
In 2014 krijgen 20 duizend personen een zogeheten verblijfsvergunning asiel bepaalde tijd, in 2015 zijn dit er 33 duizend, in 2016 37 duizend, in 2017 29 duizend en in de eerste helft van 2018 11 duizend. Sinds de start van dit cohortonderzoek zien we voor het eerst dat het aantal verleende verblijfsvergunningen is gedaald (in 2017). Ook nareizigers van statushouders ontvangen een (afgeleide) asielvergunning en behoren net als gezinsherenigers in dit onderzoek tot de statushouders. Net als bij de asielverzoeken bestaat de groep statushouders vooral uit Syriërs en Eritreeërs. Van de in 2014 verleende verblijfsvergunningen werd 53 procent verleend aan personen met de Syrische nationaliteit.¹⁾ Dit percentage loopt op naar 71 procent in 2016 en daalt daarna naar 35 procent in de eerste helft van 2018. Ongeveer 20 procent van de verleende vergunningen in 2014 en 2015 werd verstrekt aan personen met Eritrese nationaliteit. Dit percentage daalt naar 14 in 2016, maar stijgt daarna weer naar 24 procent in de eerste helft van 2018. In 2017 is het aantal verleende verblijfsvergunningen aan Iraniërs grofweg verdubbeld ten opzichte van die in voorgaande jaren. Dit komt doordat staatssecretaris Dijkhoff in 2017 een aantal risicogroepen uit Iran heeft toegevoegd aan de groepen mensen die sneller kans maken op asiel in Nederland.²⁾ Het gaat onder andere om afvallige moslims, politici, journalisten en mensenrechtenactivisten.

1) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

2) https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2017Z10734&did=2017D22306.

De groep statushouders met een 'Overige' (of onbekende) nationaliteit³⁾ is in 2018 relatief sterk gegroeid en bestaat voor een groot deel uit Turken en Somaliërs. In absolute zin is de groep nieuwe Somalische statushouders sinds 2014 afgenomen. De toename in het aantal verleende verblijfsvergunningen aan personen met een Turkse nationaliteit is opvallend. In de periode 2014 tot en met 2016 kregen 75 personen een verblijfsvergunning, in de periode 2017 tot en met de eerste helft van 2018 waren dat er 550. Dit hangt zeer waarschijnlijk samen met ontwikkelingen in Turkije na de mislukte staatsgreep in juli 2016.

3.1.1 Verleende vergunningen naar nationaliteit, 2014 tot en met eerste helft 2018

3.2 Nationaliteiten

Top 5 nationaliteiten⁴⁾ nauwelijks veranderd

De tabel laat per jaar zien wat de top vijf van nationaliteiten is van de personen aan wie een vergunning is verleend. In alle jaren staan de Syrische en de Eritrese nationaliteiten op de plaatsen één en twee. In alle jaren staan ook de Afghaanse en de Iraakse nationaliteiten in de top vijf. Het belangrijkste verschil is dat Somalië

³⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

⁴⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

in 2014 en 2015 ook in de top vijf voorkomt, maar in 2016, 2017 en de eerste helft van 2018 uit de top vijf is verdreven door de Iraanse nationaliteit.

3.2.1 Top vijf verleende vergunningen naar nationaliteit, 2014 tot en met eerste helft 2018

	2014	2015	2016	2017	eerste helft 2018					
1	Syrië	10 375	Syrië	21 695	Syrië	26 060	Syrië	17 035	Syrië	3 640
2	Eritrea	3 960	Eritrea	6 235	Eritrea	5 070	Eritrea	4 990	Eritrea	2 545
3	Somalië	1 365	Somalië	580	Irak	1 325	Irak	1 310	Afghanistan	365
4	Irak	705	Irak	545	Afghanistan	750	Iran	1 015	Iran	340
5	Afghanistan	600	Afghanistan	535	Iran	585	Afghanistan	940	Irak	315

Bron: CBS.

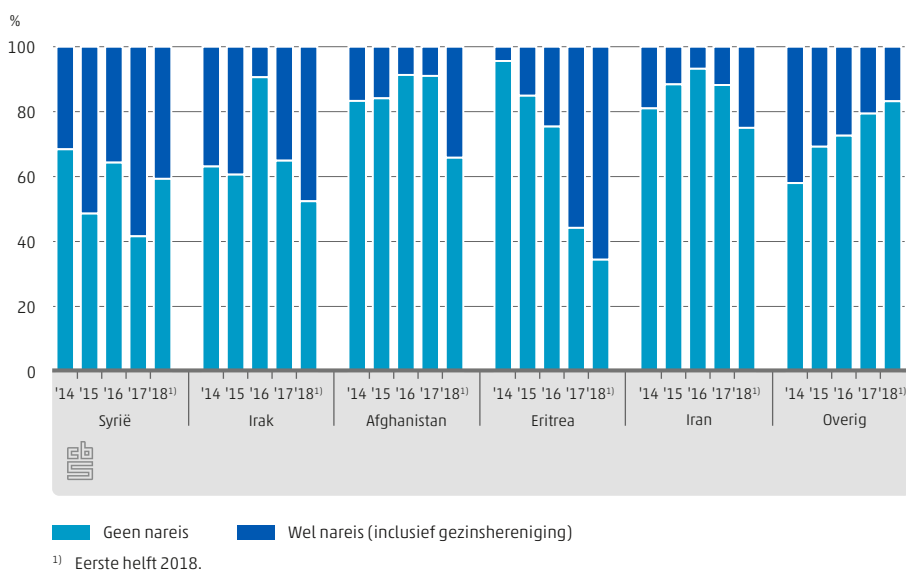
3.3 Nareis

Meer nareizigers onder verleende vergunningen Eritreeërs

Net als bij de asielverzoeken, betreffen ook de verleende verblijfsvergunningen een steeds groter aandeel nareizigers. In 2014 wordt 27 procent van de verblijfsvergunningen aan een nareiziger verleend. In 2017 is dat aandeel toegenomen tot 49 procent. Alleen in de eerste helft van 2018 daalt het aandeel naar 39 procent. Deze aandelen verschillen per nationaliteit.⁵⁾ Van de verleende verblijfsvergunningen aan Iraniërs en 'Overige' betreft een klein deel nareizigers (in de eerste helft van 2018 respectievelijk 17 en 25 procent). Vooral onder Eritreeërs is het aandeel verleende vergunningen aan nareizigers toegenomen (van vier procent in 2014 naar 66 procent in de eerste helft van 2018).

5) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

3.3.1 Verleende vergunningen onderscheiden naar wel/geen nareis en nationaliteit, 2014 tot en met eerste helft 2018

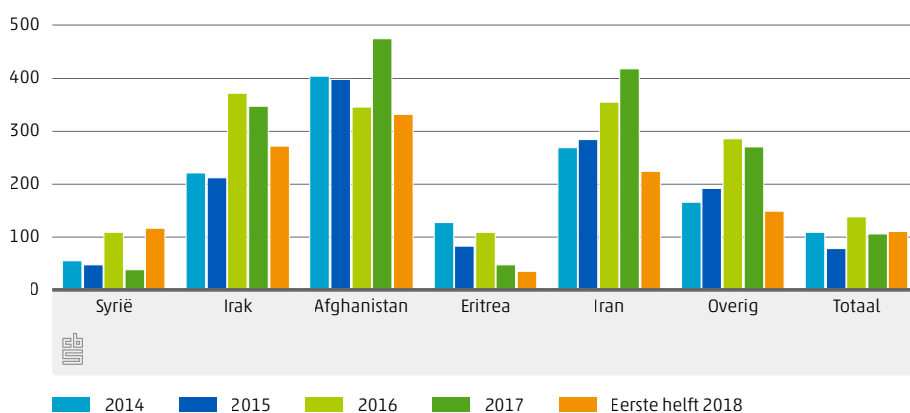
3.4 Wachtijd tot vergunning

Gemiddelde wachttijd Eritreeërs laagst doorkomst van nareizigers

Gemiddeld genomen hebben statushouders die in de periode 2014 tot en met de eerste helft van 2018 een vergunning kregen (en via een COA-opvang locatie zijn ingestroomd), 109 dagen gewacht op het verkrijgen van een verblijfsvergunning asiel sinds het moment van eerste opvang in een COA-opvanglocatie. Vooral Syriërs en Eritreeërs kregen relatief snel een verblijfsvergunning (na respectievelijk 69 en 88 dagen). Irakezen, Iraniërs en Afghanen wachtten gemiddeld ongeveer 11 maanden. De wachttijd hangt samen met de kansen dat asielzoekers, uit de verschillende landen, hun asielverzoek gehonoreerd krijgen; voor Irakezen, Afghanen en Iraniërs worden lang niet alle verzoeken gehonoreerd. Voor deze groep geldt dat verblijfsvergunningen relatief vaak via tweede of volgende aanvragen of na een beroep zijn verkregen, waardoor de wachttijd tot het verkrijgen van de verblijfsvergunning langer is. Bovendien bestaan deze groepen voor een veel groter

deel uit referenten dan de andere nationaliteiten⁶⁾: nareizigers hebben al een vergunning op het moment dat zij bij het COA instromen, referenten moeten daar nog op wachten. Nareizigers brengen de gemiddelde wachttijd dus omlaag. Voor vergunning-cohort 2016 liepen de wachttijden voor verschillende groepen behoorlijk op. Dit had te maken met de grote aantallen mensen die in het najaar van 2015 instroomden, waardoor de IND vervolgens veel aanvragen om een verblijfsvergunning asiël te verwerken had. De figuur laat zien hoe lang de statushouders per vergunning-cohort gemiddeld op hun verblijfsvergunning asiël hebben gewacht.

3.4.1 Wachttijd (in dagen) tot verkrijgen vergunning voor statushouders naar nationaliteit en vergunning-cohort

3.5 Vestigingsgemeente

Statushouders wonen steeds een beetje stedelijker

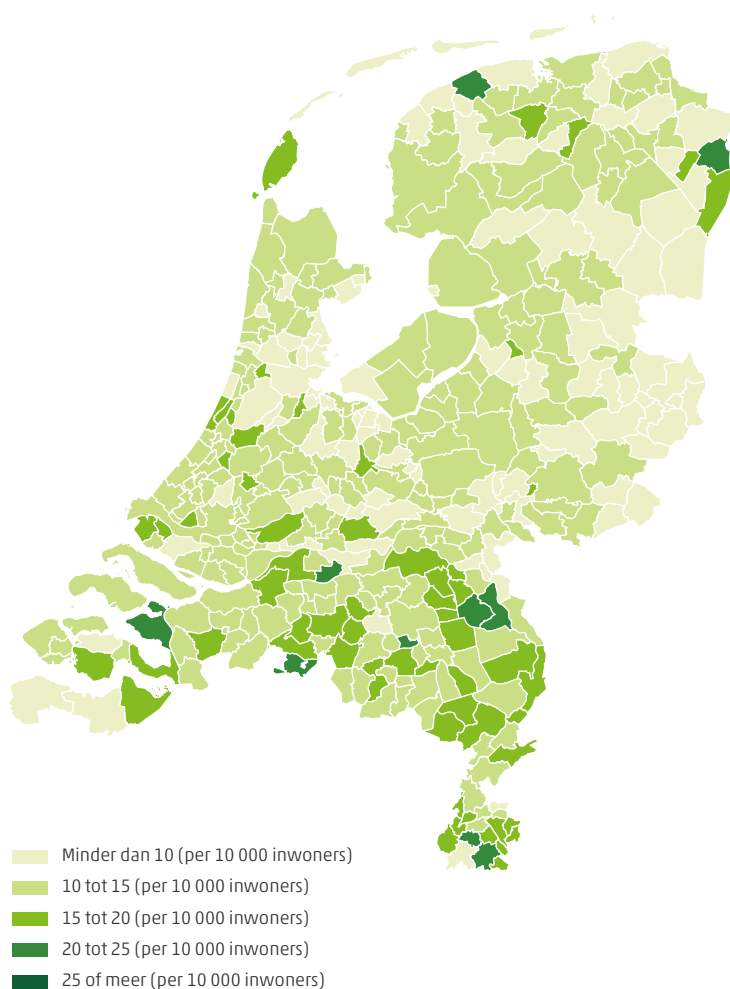
Van de 129 duizend mensen die in 2014, 2015, 2016, 2017 en eerste helft van 2018 een verblijfsvergunning ontvingen, zijn er in deze periode 115 duizend gehuisvest in een gemeente (en zitten dus niet meer in de asielopvang van het COA).

Onderstaande figuren laten zien dat statushouders in de tweede maand dat ze niet meer in de COA-opvang zitten, redelijk zijn verspreid over Nederland. De verschillen

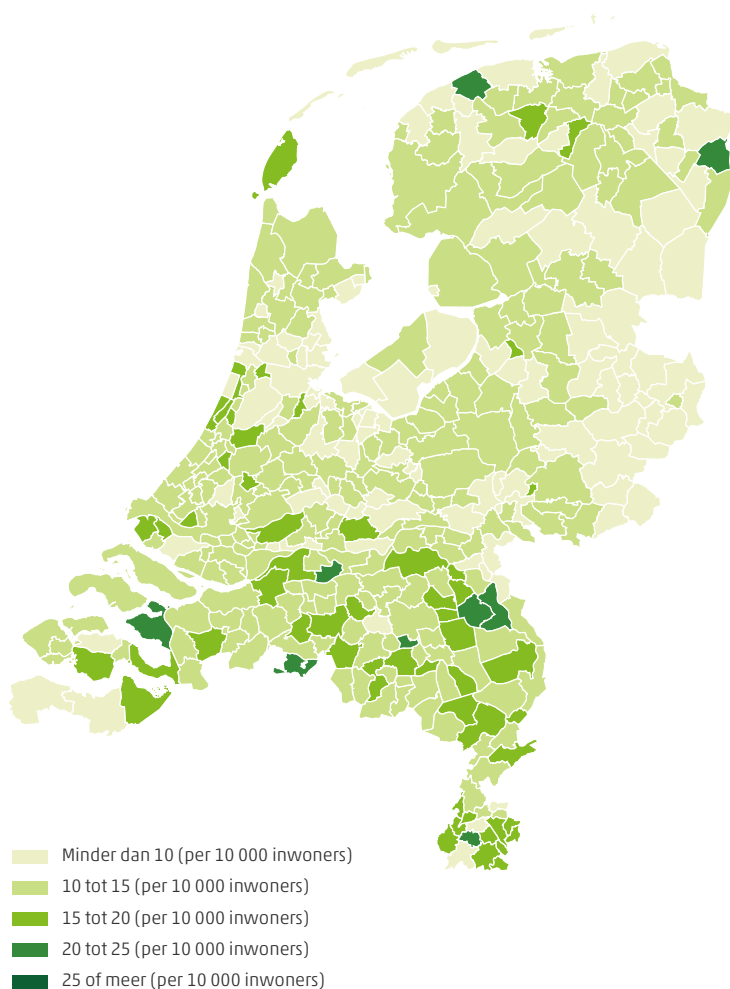
⁶⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

tussen gemeenten, uitgedrukt per 10 duizend inwoners, zijn klein. De uitschieters die wel zichtbaar zijn, zijn gemeenten met een opvanglocatie (bijvoorbeeld Vlagtwedde), waar we statushouders kort na vertrek uit de COA-opvang nog terugvinden. Na een jaar is dat niet meer het geval. Wel zien we dat de statushouders naarmate ze langer in Nederland verblijven steeds iets stedelijker gaan wonen. Van het cohort 2014 woonde na twee maanden 51,6 procent in sterk of zeer sterk stedelijk gebied, na 36 maanden is dat toegenomen naar 54,3 procent. Voor cohort 2015 zien we een vergelijkbare toename: van 53,4 procent na 2 maanden naar 55,8 procent na 24 maanden. Ook het vergunning-cohort van 2016 is al iets stedelijker gaan wonen: van 53,0 procent na twee maanden naar 54,1 procent na 12 maanden. Ter vergelijking: van alle Nederlanders woonde in 2017 53,9 procent in sterk of zeer sterk verstedelijkt gebied.

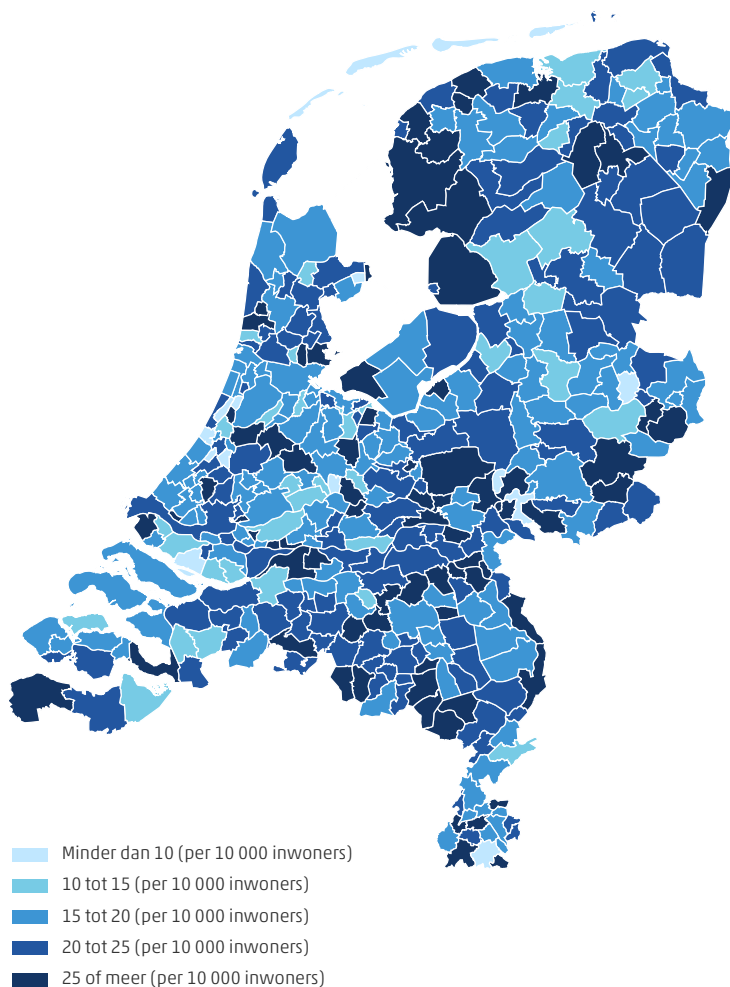
3.5.1 Aantal statushouders 2014 per 10 000 inwoners van de gemeentelijke bevolking, twee maanden na verlaten van COA-opvang

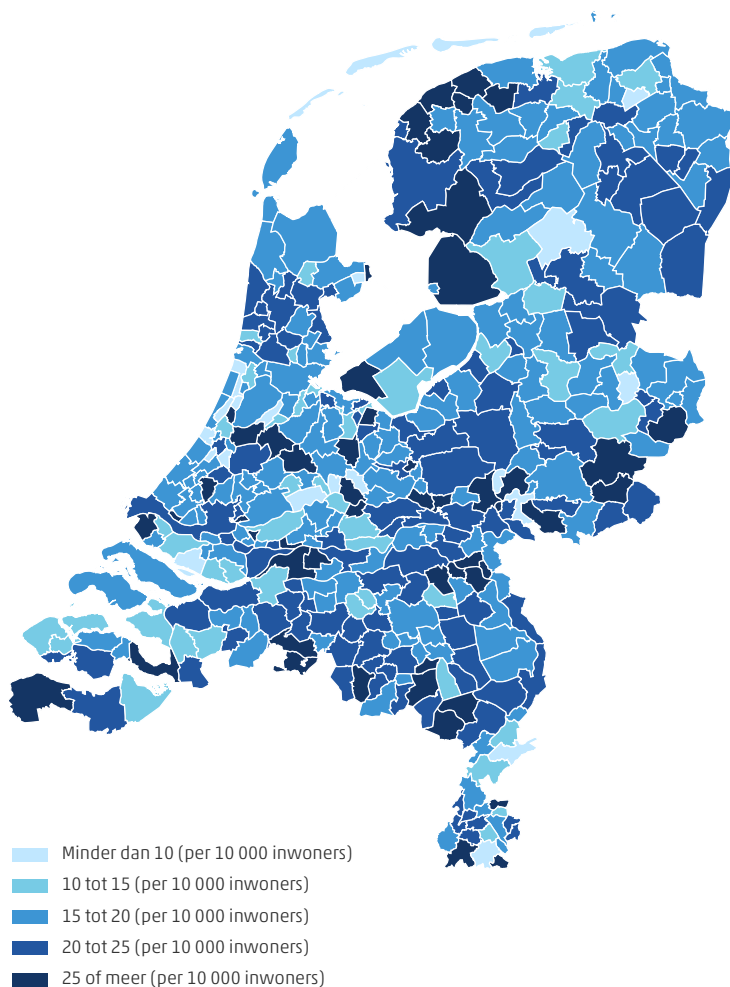
3.5.2 Aantal statushouders 2014 per 10 000 inwoners van de gemeentelijke bevolking, 12 maanden na verlaten van COA-opvang

3.5.3 Aantal statushouders 2016 per 10 000 inwoners van de gemeentelijke bevolking, twee maanden na verlaten van COA-opvang

3.5.4 Aantal statushouders 2016 per 10 000 inwoners van de gemeentelijke bevolking, 12 maanden na verlaten van COA-opvang

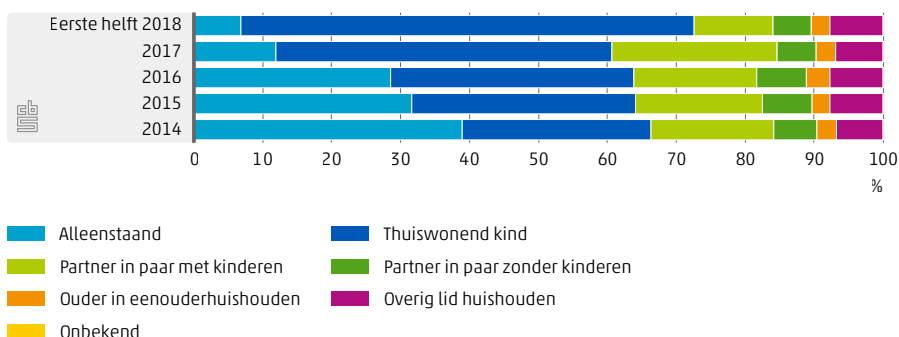
3.6 Huishoudenssamenstelling

Steeds minder alleenstaande statushouders

De figuur laat zien dat de jongere vergunning-cohorten (2016, 2017 en de eerste helft van 2018) voor een steeds groter deel bestaan uit thuiswonende kinderen en stellen (met en zonder kinderen). Het aandeel alleenstaanden neemt steeds verder af.

Een groot deel van de asielzoekers is als 'alleenstaande' naar Nederland gekomen. Van de mensen die in 2017 een verblijfsvergunning krijgen, is 39 procent alleenstaand op het moment dat zij de vergunning ontvangen. Op het moment dat statushouders uit 2017 worden gehuisvest in een gemeente (en zij dus uit de COA opvanglocatie vertrekken), is 12 procent alleenstaand. De afname van het aandeel alleenstaanden wordt enerzijds veroorzaakt door de nareis van familieleden. Het aandeel partners (zowel met als zonder kinderen) stijgt in de periode tussen het verkrijgen van de vergunning en het moment dat mensen een woning toegewezen krijgen. Anderzijds lijken gemeenten moeite te hebben met de huisvesting van alleenstaanden (Smits van Waesberghe, E.; Razenberg, I.; 2016). Er zijn minder geschikte woningen voor deze groep beschikbaar en daarnaast is het voor gemeenten moeilijk in te schatten hoeveel familieleden deze statushouders zullen nareizen. Gemeenten zouden daarom wachten met het toewijzen van een woning tot de familie herenigd is in de asielopvang.

3.6.1 Plaats in het huishouden van personen met verblijfsvergunning asiel, op moment van huisvesting in gemeente (eerste maand buiten asielopvang), naar vergunning-cohort

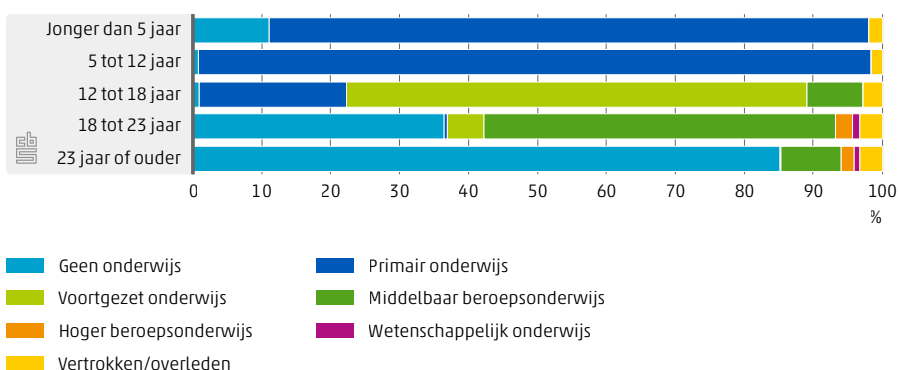

3.7 Onderwijs

Niet-leerplichtige statushouders volgen ook onderwijs

Van alle statushouders die in 2014 hun vergunning kregen, volgt 28 procent onderwijs op 1 oktober 2015 en een jaar later (op 1 oktober 2016) volgt 32 procent van hen onderwijs. Dit percentage blijft stijgen naar 37 procent in 2017 en naar 39 procent in 2018. Van de statushouders die in 2015 een vergunning kregen volgt 41 procent op 1 oktober 2018 onderwijs en voor degenen die in 2016 een vergunning kregen is dit 35 procent. Een interessant gegeven is dat niet-leerplichtige jongeren vanaf 18 jaar oud vaker onderwijs volgen naarmate ze langer in Nederland zijn.

3.7.1 Onderwijspositie op 1 oktober 2018 van personen met verblijfsvergunning asiel verkregen in 2014, naar onderwijssoort en leeftijd

Steeds meer mbo en hoger mbo-niveau

Naarmate statushouders langer in Nederland zijn, stromen zij van het voortgezet onderwijs vooral door naar het middelbaar beroepsonderwijs en het praktijkonderwijs. Waar er van de personen die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen ongeveer 30 personen (1,3 procent van VO+) praktijkonderwijs volgen

In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 61 voor meer informatie.

In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 61 voor meer informatie.

In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 61 voor meer informatie.

In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 61 voor meer informatie.

In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 61 voor meer informatie.

In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 61 voor meer informatie.

In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 61 voor meer informatie.

In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 61 voor meer informatie.

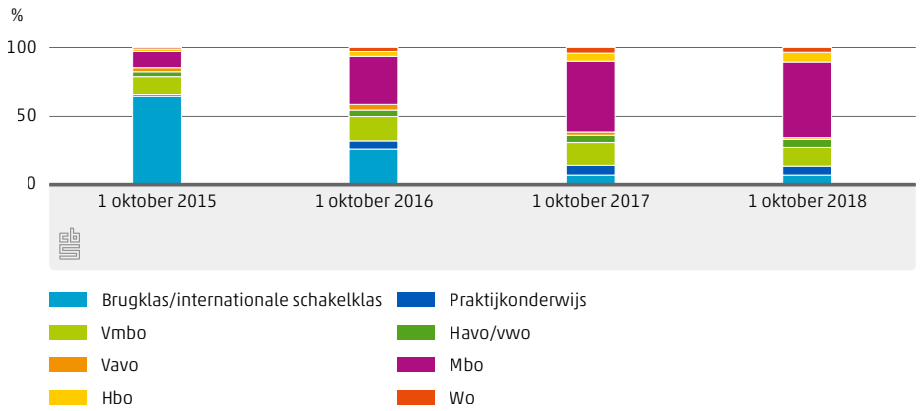
In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 61 voor meer informatie.

In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 61 voor meer informatie.

In deze grafiek is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 61 voor meer informatie.

in 2015, zijn dat er in 2016 ongeveer 175 (6 procent). Deze aantallen stijgen naar 290 (7,7 procent) in 2017 en 300 (7,0 procent) in 2018. Het praktijkonderwijs is bedoeld voor leerlingen die beter zijn in het opdoen van praktische kennis dan van theoretische kennis, en moeite hebben om een vmbo-diploma te halen vanwege een leerachterstand op de gebieden taal en rekenen. Uit de data blijkt niet dat personen met een bepaalde nationaliteit⁷⁾ vaker doorstromen naar praktijkonderwijs dan personen met een andere nationaliteit. Statushouders die het voortgezet onderwijs verlaten, stromen met name door naar het middelbaar beroepsonderwijs. Ongeveer 285 statushouders van het cohort 2014 volgen een mbo-opleiding in 2015. Dat aantal stijgt via 1 010 in 2016 en 1 955 in 2017 naar 2 385 in 2018. Met betrekking tot het niveau van de mbo-opleiding volgt men in de eerste jaren met name niveau 1 (ca. 71% van alle statushouders die mbo volgen in 2016), maar dat verandert geleidelijk naar niveau 2. In oktober 2018 volgen er meer statushouders niveau 2 dan niveau 1. Ook de andere niveaus (3 en 4) nemen in aantal toe, zij het niet zo hard als niveau 2. Er volgen overwegend veel statushouders uit Eritrea een mbo-opleiding (74 procent van alle onderwijsvolgende Eritrese statushouders in 2018). Dat heeft te maken met de leeftijdsverdeling van de statushouders: er zijn relatief veel Eritrese statushouders in de leeftijd van 18 tot 23 jaar.

3.7.2 Onderwijsniveau vanaf voortgezet onderwijs op 1 oktober 2015, 2016, 2017 en 2018 van personen met verblijfsvergunning asiel verkregen in 2014

7) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

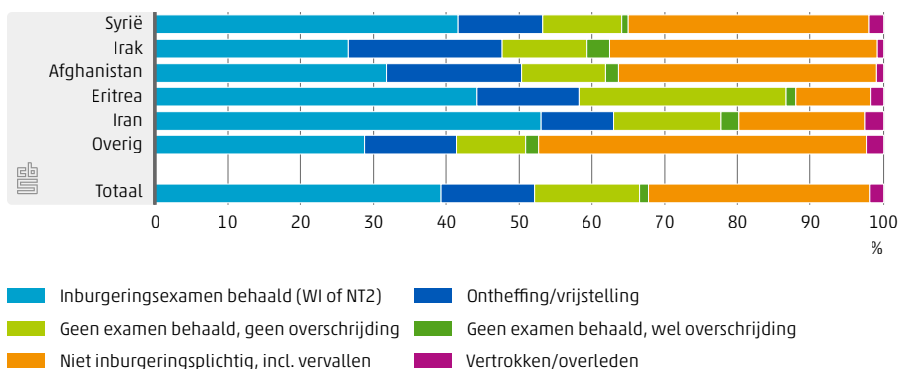
3.8 Inburgering

30 procent van cohort 2014 niet inburgeringsplichtig

De meeste personen die een verblijfsvergunning asiel ontvangen en tussen de 18 en 65 jaar oud zijn, zijn inburgeringsplichtig. De figuur laat per nationaliteit⁸⁾ zien hoe het met de inburgeringsplicht staat op 1 oktober 2018, voor iedereen die in 2014 een vergunning ontving. De groep niet-inburgeringsplichtigen betreft vrijwel altijd kinderen tot 18 jaar of personen die 65 jaar of ouder zijn. Zij zijn uitgesloten van de inburgeringsplicht. De groep ontheffing/vrijstelling betreft alleen voor de Afghaanse statushouders relatief vaak vrijstellingen, voor de andere nationaliteiten vrijwel alleen ontheffingen. Een statushouder krijgt een ontheffing als hij of zij een psychische of lichamelijke beperking of een verstandelijke handicap heeft. Ook is het mogelijk om een ontheffing te krijgen als de inburgeraar aangetoond heeft zich voldoende ingespannen te hebben om aan de inburgeringsvereiste te voldoen. Een vrijstelling kun je bijvoorbeeld krijgen als je een Nederlands diploma hebt van de universiteit, hbo, mbo (vanaf niveau 2), vwo, havo, mavo of vmbo. Slechts een klein deel van de statushouders heeft binnen de gestelde termijn van drie jaar het inburgeringsexamen nog niet gehaald: dit gaat om 250 mensen, of 1,3 procent van alle mensen in het totale vergunning-cohort van 2014. Deze personen hebben een overschrijding en krijgen een boete. In totaal 2 735 statushouders (14%) van het totale vergunning-cohort 2014 hebben nog niet voldaan aan de inburgeringsplicht, maar ook (nog) geen overschrijding. Bij enkelen lag de startdatum van de inburgeringstermijn later dan 1 oktober 2015 maar het grootste deel (93%) kreeg een verlenging van de inburgeringstermijn. Een statushouder kan bijvoorbeeld een verlenging krijgen als hij of zij bezig is met een alfabetiseringscursus, bij zwangerschap of als de aanmelding van het examen is vertraagd. Verlengingen komen het meest voor bij Eritreeërs. Bijna 30 procent van de Eritreeërs die op 1 oktober 2018 nog moesten voldoen aan hun inburgeringsplicht hebben een verlenging gekregen. Voor de totale groep ligt dit percentage op 15 procent.

8) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

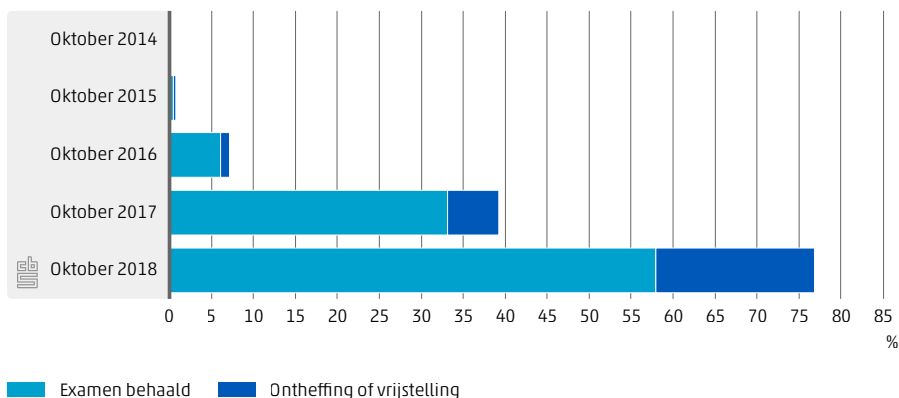
3.8.1 Inburgeringsstatus van personen met verblijfsvergunning asiel verkregen in 2014, gemeten oktober 2018

58 procent van inburgeringsplichtigen cohort 2014 heeft het inburgeringsexamen behaald

Wanneer alleen wordt gekeken naar inburgeringsplichtigen (inclusief mensen met ontheffing of vrijstelling), dan heeft 58 procent van het vergunning-cohort 2014 in oktober 2018 het inburgeringsexamen behaald. Bijna 19 procent heeft een ontheffing of vrijstelling gekregen. 21 procent heeft het examen nog niet gehaald, maar heeft nog wel tijd om dat alsnog te doen. Twee procent van de inburgeringsplichtigen heeft het examen nog niet gehaald en heeft daarmee de inburgeringstermijn overschreden. Voor de jongere cohorten liggen de cijfers met geslaagden aanzienlijk lager: 24 procent van het vergunning-cohort van 2015 en vier procent van het vergunning-cohort van 2016 heeft in oktober 2018 het inburgeringsexamen gehaald of een ontheffing of vrijstelling gekregen. Dit komt doordat de recentere cohorten minder tijd hebben gehad om het examen te halen. Voor de meeste van hen is de inburgeringstermijn ook nog niet overschreden in oktober 2018.

3.8.2 Inburgeringsplichtigen (vergunning-cohort 2014) die aan hun inburgeringsplicht hebben voldaan

3.9 Werk

Aandeel werkende statushouders stijgt gestaag

Afghanen die in 2014 een verblijfsvergunning asiel hebben gekregen, hebben na het verkrijgen van de vergunning vaker een baan dan statushouders met een andere nationaliteit.⁹⁾ Deze bevinding zagen we eerder terug bij de vluchtelingen uit de jaren negentig. Ook toen waren Afghanen twee jaar na aankomst in Nederland vaker aan het werk dan Irakezen of Iraniërs (Sprangers, A. et al; 2004).

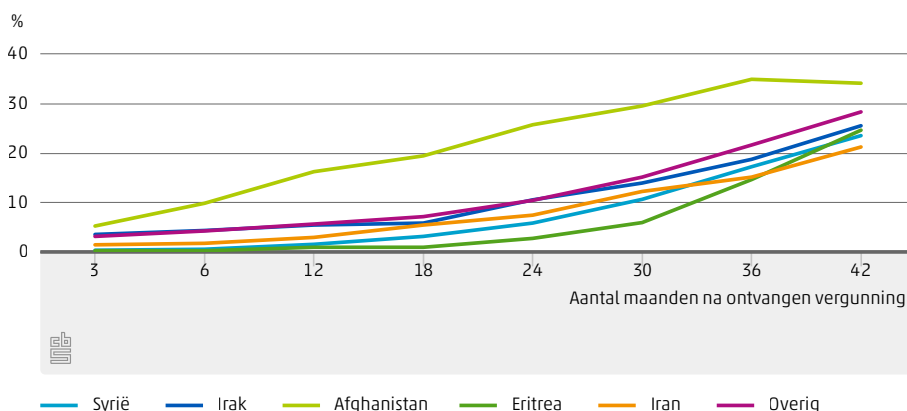
Als we kijken na anderhalf jaar dan heeft het vergunning-cohort 2016 net iets vaker een baan dan het vergunning-cohort van 2015 (respectievelijk zeven en vijf procent). Het vergunning-cohort 2015 heeft op haar beurt weer iets vaker een baan na anderhalf jaar dan het vergunning-cohort van 2014 (respectievelijk vijf en vier procent).

Het vergunning-cohort 2014 kunnen we nu het langst in de tijd volgen. Voor dit cohort zien we dat na drie-en-een-half jaar ongeveer een kwart van alle 18 tot 65-jarige statushouders een baan heeft. Niet alleen stijgt de arbeidsdeelname van deze statushouders gestaag; we zien ook dat de verschillen in arbeidsdeelname tussen de nationaliteiten kleiner worden.

⁹⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

Als we kijken naar de meest recente baan dan hebben de meeste statushouders een baan in deeltijd (81 procent) en met een tijdelijk contract (89 procent). Van de statushouders die een baan hebben, werkt gemiddeld één procent als zelfstandige. Bijna 30 procent van de statushouders met een baan werkt in de horeca, daarnaast komen banen in de uitzendbranche en de handel veel voor. Wel zijn er verschillen te zien tussen de cohorten: van diegenen die werken uit het vergunning-cohort 2017 werkt 38 procent in de horeca en 27 in de uitzendbranche. Voor het vergunning-cohort 2014 zijn die percentages respectievelijk 23 en 37 procent.

3.9.1 Aandeel werkenden onder 18 tot 65 jarigen die in 2014 verblijfsvergunning asiel ontvingen, aantal maanden na ontvangen vergunning

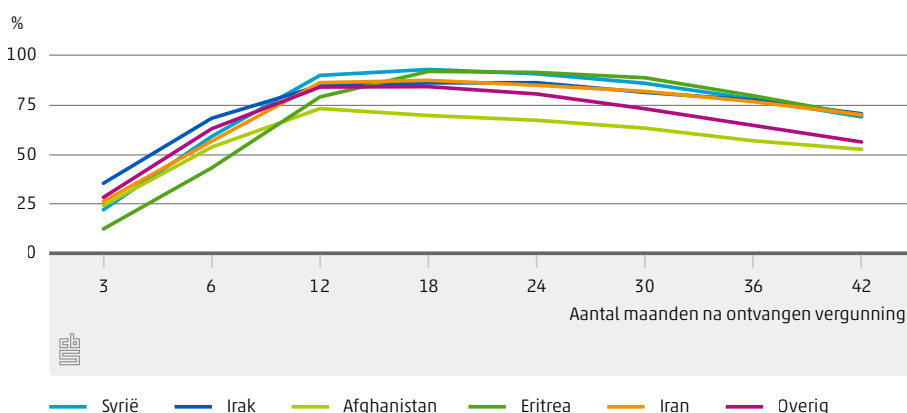
3.10 Uitkering

Aandeel bijstandsgerechtigden onder Eritreeërs en Syriërs op zelfde niveau

Anderhalf jaar na het verkrijgen van de verblijfsvergunning, ontvangt 90 procent van de 18 tot 65-jarigen die in 2014 een vergunning hebben gekregen, een bijstandsuitkering. Twee jaar later – na in totaal drie-en-een-half jaar na het verkrijgen van een vergunning – is dit percentage gedaald naar 67 procent. Dit kunnen ook statushouders met een (deeltijd) baan zijn. Zoals in de figuur is te zien, ontvangt niet iedereen meteen een bijstandsuitkering. Veel statushouders verblijven de eerste maanden nog in de asielopvang, waar zij geen uitkering

ontvangen, maar leefgeld. Pas wanneer statushouders worden gehuisvest in een gemeente, komen ze in aanmerking voor een bijstandsuitkering. Met het verstrijken van de tijd worden de verschillen tussen de verschillende groepen steeds kleiner. In dit onderzoek is ook gekeken naar werkloosheids- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, maar die komen, zoals verwacht mag worden wegens het ontbreken van een arbeidsverleden, in de eerste drie-en-een-half jaar na verkrijgen van de vergunning nauwelijks voor (informatie over bijstands- en WW-uitkeringen is tot en met juni 2018 beschikbaar, over AO-uitkeringen tot en met december 2017).

3.10.1 Aandeel uitkeringsgerechtigden onder 18 tot 65 jarigen die in 2014 verblijfsvergunning asiel ontvingen, aantal maanden na ontvangen vergunning

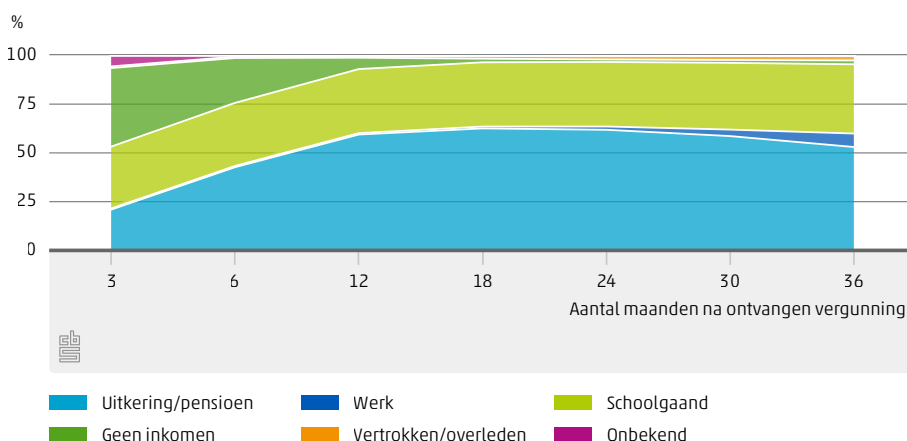
3.11 Voornaamste inkomstenbron

Bijstandsafhankelijkheid neemt iets af

Het aandeel statushouders met werk als voornaamste inkomstenbron loopt voor cohort 2014 langzaam op tot 7 procent drie jaar na het verkrijgen van de verblijfsvergunning. Voor de statushouders uit 2015 en 2016 zien we vergelijkbare patronen. Hoewel steeds meer statushouders een (deeltijd) baan hebben, leveren die banen vaak onvoldoende inkomsten op. Hierdoor kan een uitkering ook voor deze groep de voornaamste inkomstenbron zijn. Veel statushouders hebben nog geen inkomsten in de eerste maanden na het verkrijgen van een vergunning.

Dit komt doordat veel van hen na het verkrijgen van hun vergunning nog in een opvanglocatie wonen, waar ze leefgeld ontvangen. In de loop van de tijd neemt het aandeel zonder inkomsten af en krijgen steeds meer statushouders een uitkering (of pensioen). Na anderhalf jaar geldt dat voor 63 procent van de statushouders uit 2014 een uitkering of pensioen de voornaamste bron van inkomsten is. Na drie jaar is het percentage gedaald naar 53 procent. Het gaat dan in de meeste gevallen om een bijstandsuitkering. Na 12 maanden is een iets kleiner deel van het cohort van 2016 afhankelijk van een uitkering (54 procent) dan de voorgaande cohorten (55 procent voor 2015 en 60 procent voor 2014). Het aandeel schoolgaanden¹⁰⁾ is juist wat hoger voor het meest recente cohort (38 procent) dan voor die van 2015 (37 procent) en die van 2014 (33 procent).

3.11.1 Personen die een verblijfsvergunning asiël ontvingen in 2014 naar voornaamste bron van inkomsten

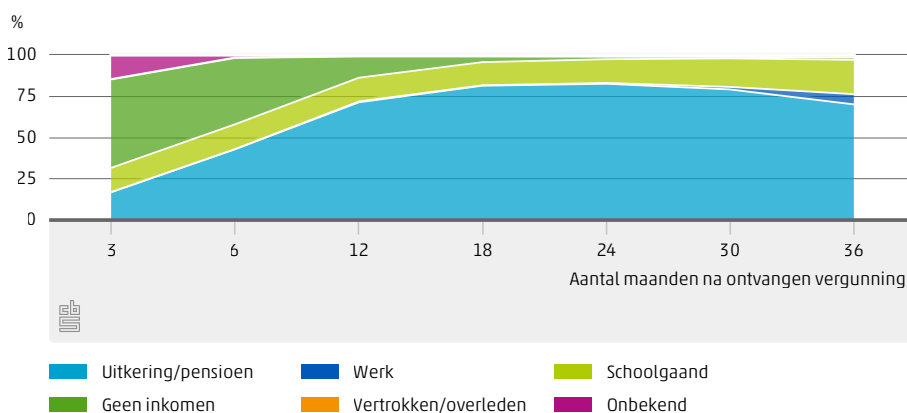
Bijstandsafhankelijkheid Eritreeërs het hoogst

Als we naar de verschillen tussen de groepen uit 2014 kijken zien we dat 36 maanden na het verkrijgen van de vergunning het aandeel personen waarvan de voornaamste bron van inkomsten werk is, het hoogst is onder de Afghanen (13 procent) en het laagst onder de Eritreeërs (6 procent). Ongeveer 70 procent van

¹⁰⁾ Hier wordt schoolgaand gedefinieerd als scholieren/studenten in door overheid bekostigd onderwijs, of met studiefinanciering van de Nederlandse overheid (WSF) in overige onderwijsinstellingen (evt. buitenland). Studenten ouder dan 16 jaar in particulier of buitenlands onderwijs zonder WSF ontbreken. De onderwijsvolgenden in voorgaande figuren zijn exclusief de personen die studiefinanciering krijgen van de Nederlandse overheid maar in 'overige onderwijsinstellingen' onderwijs volgen.

de statushouders uit Eritrea heeft drie jaar na het verkrijgen van zijn of haar vergunning een uitkering of pensioen als belangrijkste inkomstenbron en 21 procent is schoolgaand. Van de Afghaanse statushouders heeft na drie jaar ongeveer 42 procent een uitkering als belangrijkste inkomstenbron en gaat 40 procent naar school. Syriërs liggen tussen de Eritreeërs en de Afghanen in wat betreft hun voornaamste bron van inkomsten: voor 7 procent van hen is dat werk, voor 52 procent een uitkering of pensioen en 37 procent gaat naar school.

3.11.2 Personen die een verblijfsvergunning asiel ontvingen in 2014 naar voornaamste bron van inkomsten en nationaliteit: Eritrea

3.12 Inkomen

Weinig inkomensverschillen door hoge uitkeringsafhankelijkheid

Het gemiddeld gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen van statushouders die een vergunning kregen in 2014 bedroeg 12,3 duizend euro in 2015, 12,7 duizend euro in 2016 en 13,5 duizend euro in 2017. Statushouders uit 2015 kregen in 2016 gemiddeld 12,3 duizend euro en 13 duizend euro in 2017. Zoals in de tabel te zien is, zijn er tussen de verschillende nationaliteiten¹¹⁾ geen grote verschillen in het gestandaardiseerd huishoudinkomen. Dit komt doordat verreweg het grootste deel

¹¹⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

van de statushouders een bijstandsuitkering ontvangt en dat zijn vaste bedragen, afhankelijk van de gezinssituatie.

3.12.1 Gemiddeld gestandaardiseerd huishoudinkomen in duizenden euro's, voor statushouders niet meer in COA-opvang naar nationaliteit, vergunning-cohort en verslagjaar

	Cohort 2014						Cohort 2015				Cohort 2016	
	2015	N	2016	N	2017	N	2016	N	2017	N	2017	N
Syrië	12,0	4 295	12,6	9 645	13,3	9 920	12,2	12 815	12,9	20 340	12,8	17 235
Irak	12,2	450	13,0	635	13,7	655	12,5	285	13,4	490	13,2	805
Afghanistan	12,9	350	13,4	575	14,4	580	12,5	300	13,4	500	11,8	420
Eritrea	13,0	925	13,0	3 530	13,6	3 855	12,4	1 340	12,8	5 635	12,1	3 225
Iran	13,3	265	13,6	400	14,1	405	13,5	270	14,2	405	14,0	310
Overig/onbekend	12,4	2 090	12,8	3 165	13,7	3 220	12,7	1 920	13,5	2 880	13,1	1 760
Totaal	12,3	8 375	12,7	17 950	13,5	18 635	12,3	16 935	13,0	30 250	12,7	23 755

Bron: CBS.

3.13 Zorggebruik

Zorggebruik neemt toe, vooral onder Eritreeërs

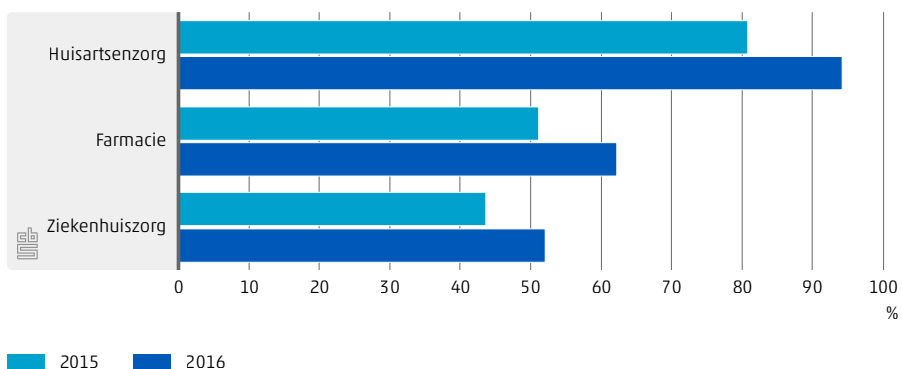
Zodra statushouders een verblijfsvergunning hebben verkregen en niet meer in een COA-opvanglocatie verblijven, kunnen zij van de reguliere zorgsystemen gebruik maken. Zij zijn daarnaast ook verplicht een basisverzekering af te sluiten. Van alle statushouders die in 2014 een vergunning hebben ontvangen, 18 jaar of ouder zijn en eind 2015 niet meer in een COA-opvang verblijven, heeft 80 procent kosten gemaakt voor de huisarts in 2015, waarvan 77 procent ook daadwerkelijk een consult heeft gehad en 23 procent alleen inschrijvingskosten heeft gemaakt. Die 80 procent is minder dan de totale Nederlandse bevolking¹²⁾, waarbij ruim 98 procent kosten heeft gemaakt bij de huisarts. Een jaar later (in 2016) heeft bijna 95 procent van de statushouders uit cohort 2014 kosten gemaakt voor de huisarts. Deze stijging wordt nagenoeg geheel veroorzaakt door een stijging in inschrijvingen bij de huisarts; nagenoeg iedere statushouder die in 2014 een vergunning asiël ontving, 18 jaar of ouder is en niet meer in een COA-opvanglocatie verblijft, staat

¹²⁾ Omdat er onder het vergunning-cohort 2014 heel weinig ouderen zijn – slechts 1,5 procent is 65 jaar of ouder – hebben we voor de vergelijking met de Nederlandse bevolking gekeken naar de bevolking tussen 18 jaar en 65 jaar oud.

in 2016 ingeschreven bij de huisarts. Het aantal statushouders uit die groep dat kosten maakt voor een consult bij de huisarts is gelijk gebleven. De figuur laat de duidelijke trend zien dat statushouders uit cohort 2014 meer kosten maken voor zorg in 2016 ten opzichte van 2015. Daarnaast maken de statushouders die in 2015 een vergunning hebben ontvangen na één jaar meer kosten voor zorg dan de statushouders die in 2014 een vergunning hebben ontvangen.

De vorige editie van dit onderzoek liet zien dat Eritrese statushouders de minste kosten maken voor gebruik van zorg. Deze bevinding werd al eerder geconstateerd door het Kennisplatform Integratie & Samenleving (KIS), waar zij in een rapport¹³⁾ schrijven dat 'hun gebrek aan kennis over de oorzaken en medische risico's van gezondheidsproblemen, culturele verschillen, taboes, taalbarrières en hun onbekendheid met de mogelijkheden voor preventie en behandeling de medische zelfredzaamheid van Eritrese vluchtelingen in de weg staan'. Het is echter ook zo dat Eritreërs langer dan de mensen met een andere nationaliteit¹⁴⁾ in COA-opvang verblijven na het krijgen van hun vergunning, waardoor zij in 2015 een kortere periode hebben gehad om kosten te maken onder de basisverzekering. De nieuwe cijfers laten zien dat Eritrese statushouders veel meer kosten maken voor gebruik van zorg: in 2015 maakte 67 procent kosten voor de huisarts, in 2016 is dat voor dezelfde groep gestegen tot 90 procent. Niettemin maken zij nog steeds minder kosten voor zorg dan andere statushouders die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen.

3.13.1 Zorggebruik in 2015 en 2016 onder statushouders die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen en niet meer in COA-opvang verblijven

13) <https://www.kis.nl/sites/default/files/bestanden/Publicaties/handreiking-ondersteuning-eritrese-nieuwkomers-bij-integratie.pdf>.

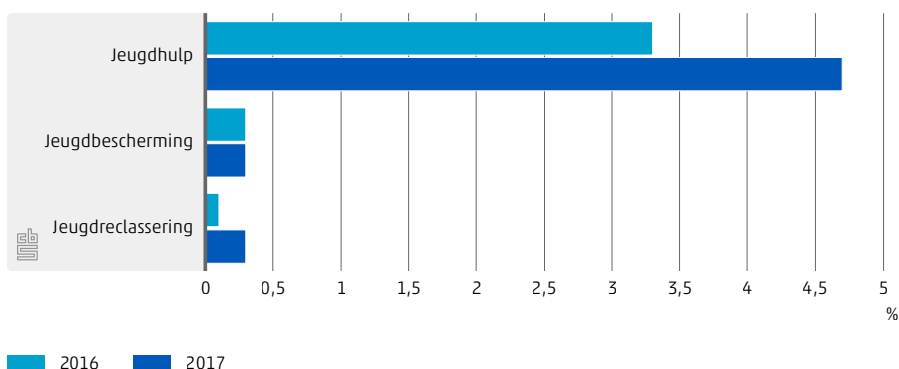
14) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

3.14 Jeugdzorg

Aandeel jongeren met jeugdzorg neemt toe

Van alle jongeren die in 2014 of 2015 een verblijfsvergunning asiel ontvingen, niet meer bij een opvanglocatie van COA verblijven en eind 2016 niet ouder zijn dan 21 jaar, maakt ongeveer 3,5 procent in 2016 gebruik van een vorm van jeugdzorg. Een jaar later is dat percentage gestegen tot 5 procent. Bij jeugdzorg betreft het hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische-, psychosociale- en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere kan daarbij thuis verblijven, in het eigen gezin, en bij ernstigere situaties kan de jongere worden opgenomen in een pleeggezin of gesloten instelling. Verreweg de meeste jongeren ontvangen jeugdhulp; slechts 0,3 procent maakt gebruik van jeugdbescherming en 0,1 procent ontvangt jeugdreclassering. De stijging van het gebruik van jeugdzorg zit ook bijna volledig in het gebruik van jeugdhulp: dat stijgt van 3,3 procent in 2016 naar 4,7 procent in 2017. Deze percentages liggen wel lager dan het aandeel onder Nederlandse jongeren dat jeugdhulp ontvangt (circa 9 procent in 2017). Jongeren uit Iran en Afghanistan maken het vaakst gebruik van jeugdhulp. Hun aandeel in jeugdhulp is relatief even groot als het aandeel jongeren met jeugdhulp in heel Nederland (circa 9 procent).

3.14.1 Gebruik van jeugdzorg in 2016 en 2017 onder jongeren (0 tot 22 jaar) die in 2014 of 2015 een verblijfsvergunning asiel ontvingen en niet meer in COA-opvang verblijven

3.15 Geregistreeerde verdachten

Weinig ontwikkeling in aandeel geregistreeerde verdachten

In deze figuur wordt het aandeel verdachten in 2017 onder statushouders die in 2015 een vergunning ontvingen, vergeleken met andere bevolkingsgroepen, waarbij rekening is gehouden met geslacht en leeftijd. Hier zien we dat mannelijke statushouders in verhouding vaker verdacht zijn van een misdrijf dan mannen met een Nederlandse of westerse migratieachtergrond, maar minder vaak dan mannen met een niet-westerse migratie-achtergrond.¹⁵⁾ De figuur met geregistreeerde verdachten in het rapport van vorig jaar¹⁶⁾ betrof het aandeel verdachten in 2016 onder statushouders die in 2014 een vergunning ontvingen. De figuren zijn vrijwel identiek aan elkaar.

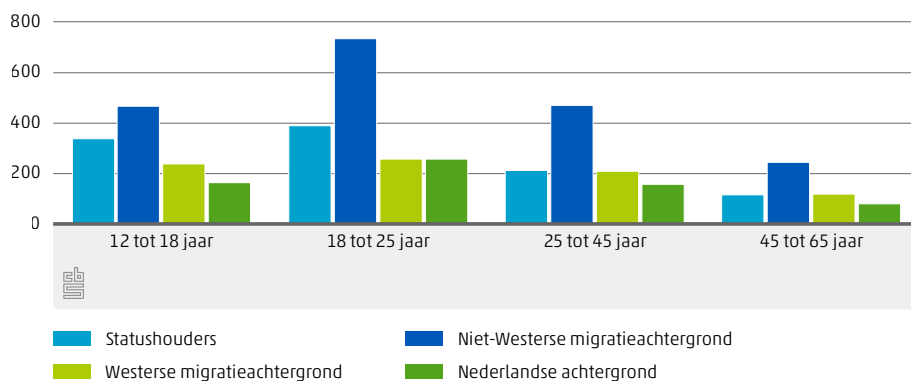
In dit onderzoek is geen rekening gehouden met andere factoren die oververtegenwoordiging in criminaliteitsstatistieken kunnen verklaren, zoals inkomen en opleidingsniveau. Het aantal verdachte statushouders is te klein om verder te kijken naar het type misdrijf of een verdere verdeling naar nationaliteit.¹⁷⁾

15) Statushouders worden hier dubbel geteld, omdat zij zowel tot de mensen met een migratieachtergrond als tot de statushouders behoren. Het gaat in deze figuur om het aantal verdachte personen, niet om het aantal misdrijven. Personen kunnen van meerdere misdrijven worden verdacht.

16) <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2018/16/uit-de-startblokken>.

17) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

3.15.1 Aantal verdachten onder statushouders die in 2015 verblijfsvergunning asiel ontvingen per 10 000 mannen in 2017 naar leeftijd

3.16 Dashboard

Naast deze rapportage is er een interactief dashboard [<https://public.tableau.com/profile/centraal.bureau.voor.de.statistiek#!/vizhome/Dashboardcohortstudieasiel/Welkom>], met daarin nog meer cijfers over de integratie van statushouders. In dit dashboard kunt u zelf kiezen over welke onderwerpen en voor welke nationaliteiten¹⁸⁾ u cijfers (visueel) gepresenteerd wilt zien.

3.17 Literatuur

Smits van Waesberghe, E. & Razenberg, I. (2016) De huisvesting van vergunninghouders. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

Sprangers, A., Zorlu, A., Hartog, J. & Nicolaas, H. (2004) Immigranten op de arbeidsmarkt. Bevolkingstrends 2e kwartaal 2004. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

¹⁸⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland of land van herkomst indien de nationaliteit onbekend is.

Medewerkers

Auteurs

Zoë Driessen
Evelien Ebenau
Corina Huisman
Luc Verschuren (projectleider)
Stephan Verschuren

Dankwoord

We danken de medewerkers van de volgende instanties voor hun constructieve bijdrage aan deze editie van het Asielcohorten onderzoek:

Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)
Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)
Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)
Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV)
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)

Erratum

Datum: 9 april 2020

Asiel en integratie

Ondanks de zorgvuldigheid waarmee deze publicatie is samengesteld, zijn er achteraf enkele onvolkomenheden geconstateerd. Onze excuses hiervoor.

Pagina 7: Oorspronkelijke tekst

Niet-leerplichtige statushouders volgen ook onderwijs – Van de mensen die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen volgt een steeds groter aandeel onderwijs (40 procent in 2018). Ook niet-leerplichtige jongeren vanaf 18 jaar oud volgen vaker onderwijs, naarmate ze langer in Nederland zijn.

Steeds meer mbo en hoger mbo-niveau – Statushouders die het voortgezet onderwijs verlaten, stromen met name door naar het middelbaar beroepsonderwijs. In oktober 2018 volgde 33 procent van het totaal aantal onderwijsvolgende statushouders die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen een mbo-opleiding. Het gaat vooral om mbo niveau 1, maar geleidelijk wordt dat ook meer mbo niveau 2.

Pagina 7: Vernieuwde tekst

Niet-leerplichtige statushouders volgen ook onderwijs – Van de mensen die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen volgt een steeds groter aandeel onderwijs (39 procent in 2018). Ook niet-leerplichtige jongeren vanaf 18 jaar oud volgen vaker onderwijs, naarmate ze langer in Nederland zijn.

Steeds meer mbo en hoger mbo-niveau – Statushouders die het voortgezet onderwijs verlaten, stromen met name door naar het middelbaar beroepsonderwijs. In oktober 2018 volgde 32 procent van het totaal aantal onderwijsvolgende statushouders die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen een mbo-opleiding. Het gaat vooral om mbo niveau 1, maar geleidelijk wordt dat ook meer mbo niveau 2.

Pagina 12: Oorspronkelijke tekst

Status holders not at school age also enrolled in education – A growing number of people who obtained an asylum residence permit in 2014 are enrolled in education (40 percent in 2018). Even young people over the age of 18 who are not at school age are progressively likely to be in education as their duration of stay becomes longer.

Higher enrolment in MBO, higher MBO levels – Many status holders who leave secondary education move on to senior secondary vocational education (MBO). As of October 2018, 33 percent of all status holders in education who received an asylum residence permit in 2014 were enrolled in MBO. Most were enrolled in MBO Level 1, although the number of status holders enrolled at Level 2 is increasing gradually.

Pagina 12: Vernieuwde tekst

Status holders not at school age also enrolled in education – A growing number of people who obtained an asylum residence permit in 2014 are enrolled in education (39 percent in 2018). Even young people over the age of 18 who are not at school age are progressively likely to be in education as their duration of stay becomes longer.

Higher enrolment in MBO, higher MBO levels – Many status holders who leave secondary education move on to senior secondary vocational education (MBO). As of October 2018, 32 percent of all status holders in education who received an asylum residence permit in 2014 were enrolled in MBO. Most were enrolled in MBO Level 1, although the number of status holders enrolled at Level 2 is increasing gradually.

Niet-leerplichtige statushouders volgen ook onderwijs

Van alle statushouders die in 2014 hun vergunning kregen, volgt 28 procent onderwijs op 1 oktober 2015 en een jaar later (op 1 oktober 2016) volgt 31 procent van hen onderwijs. Dit percentage blijft stijgen naar 36 procent in 2017 en naar 40 procent in 2018. Van de statushouders die in 2015 een vergunning kregen volgt 42 procent op 1 oktober 2018 onderwijs en voor degenen die in 2016 een vergunning kregen is dit 37 procent. Een interessant gegeven is dat niet-leerplichtige jongeren vanaf 18 jaar oud vaker onderwijs volgen naarmate ze langer in Nederland zijn.

Steeds meer mbo en hoger mbo-niveau

Naarmate statushouders langer in Nederland zijn, stromen zij van het voortgezet onderwijs vooral door naar het middelbaar beroepsonderwijs en het praktijkonderwijs. Waar er van de personen die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen ongeveer 35 personen (1,6 procent) praktijkonderwijs volgen in 2015, zijn dat er in 2016 ongeveer 175 (7,7 procent). Deze aantallen stijgen naar 305 (12,2 procent) in 2017 en 335 (13,6 procent) in 2018. Het praktijkonderwijs is bedoeld voor leerlingen die beter zijn in het opdoen van praktische kennis dan van theoretische kennis, en moeite hebben om een vmbo-diploma te halen vanwege een leerachterstand op de gebieden taal en rekenen. Uit de data blijkt niet dat personen met een bepaalde nationaliteit⁷) vaker doorstromen naar praktijkonderwijs dan personen met een andere nationaliteit. Statushouders die het voortgezet onderwijs verlaten, stromen met name door naar het middelbaar beroepsonderwijs. Ongeveer 350 statushouders van het cohort 2014 volgen een mbo-opleiding in 2015. Dat aantal stijgt via 1 125 in 2016 en 2 070 in 2017 naar 2 470 in 2018 (33 procent van het totaal aantal onderwijsvolgende statushouders die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen. Met betrekking tot het niveau van de mbo-opleiding volgt men in de eerste jaren met name niveau 1 (ca. 55% van alle statushouders die mbo volgen in 2016), maar dat verandert geleidelijk naar niveau 2. In oktober 2018 volgen er meer statushouders niveau 2 dan niveau 1. Ook de andere niveaus (3 en 4) nemen in aantal toe, zij het niet zo hard als niveau 2. Er volgen overwegend veel statushouders uit Eritrea een mbo-opleiding (75 procent van alle onderwijsvolgende Eritrese statushouders in 2018). Dat heeft te maken met de leeftijdsverdeling van de statushouders: er zijn relatief veel Eritrese statushouders in de leeftijd van 18 tot 23 jaar.

Niet-leerplichtige statushouders volgen ook onderwijs

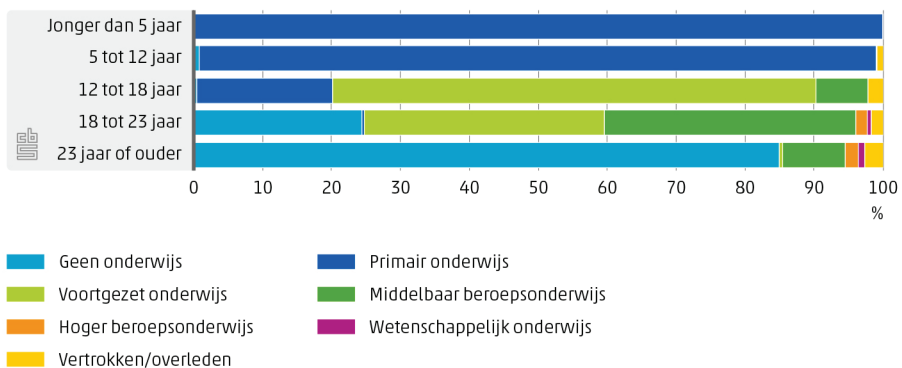
Van alle statushouders die in 2014 hun vergunning kregen, volgt 28 procent onderwijs op 1 oktober 2015 en een jaar later (op 1 oktober 2016) volgt 32 procent van hen onderwijs. Dit percentage blijft stijgen naar 37 procent in 2017 en naar 39 procent in 2018. Van de statushouders die in 2015 een vergunning kregen volgt 41 procent op 1 oktober 2018 onderwijs en voor degenen die in 2016 een vergunning kregen is dit 35 procent. Een interessant gegeven is dat niet-leerplichtige jongeren vanaf 18 jaar oud vaker onderwijs volgen naarmate ze langer in Nederland zijn.

Steeds meer mbo en hoger mbo-niveau

Naarmate statushouders langer in Nederland zijn, stromen zij van het voortgezet onderwijs vooral door naar het middelbaar beroepsonderwijs en het praktijkonderwijs. Waar er van de personen die in 2014 een verblijfsvergunning asiël ontvingen ongeveer 30 personen (1,3 procent van VO+) praktijkonderwijs volgen in 2015, zijn dat er in 2016 ongeveer 175 (6 procent). Deze aantallen stijgen naar 290 (7,7 procent) in 2017 en 300 (7,0 procent) in 2018. Het praktijkonderwijs is bedoeld voor leerlingen die beter zijn in het opdoen van praktische kennis dan van theoretische kennis, en moeite hebben om een vmbo-diploma te halen vanwege een leerachterstand op de gebieden taal en rekenen. Uit de data blijkt niet dat personen met een bepaalde nationaliteit⁷⁾ vaker doorstromen naar praktijkonderwijs dan personen met een andere nationaliteit. Statushouders die het voortgezet onderwijs verlaten, stromen met name door naar het middelbaar beroepsonderwijs. Ongeveer 285 statushouders van het cohort 2014 volgen een mbo-opleiding in 2015. Dat aantal stijgt via 1 010 in 2016 en 1 955 in 2017 naar 2 385 in 2018. Met betrekking tot het niveau van de mbo-opleiding volgt men in de eerste jaren met name niveau 1 (ca. 71% van alle statushouders die mbo volgen in 2016), maar dat verandert geleidelijk naar niveau 2. In oktober 2018 volgen er meer statushouders niveau 2 dan niveau 1. Ook de andere niveaus (3 en 4) nemen in aantal toe, zij het niet zo hard als niveau 2. Er volgen overwegend veel statushouders uit Eritrea een mbo-opleiding (74 procent van alle onderwijsvolgende Eritrese statushouders in 2018). Dat heeft te maken met de leeftijdsverdeling van de statushouders: er zijn relatief veel Eritrese statushouders in de leeftijd van 18 tot 23 jaar.

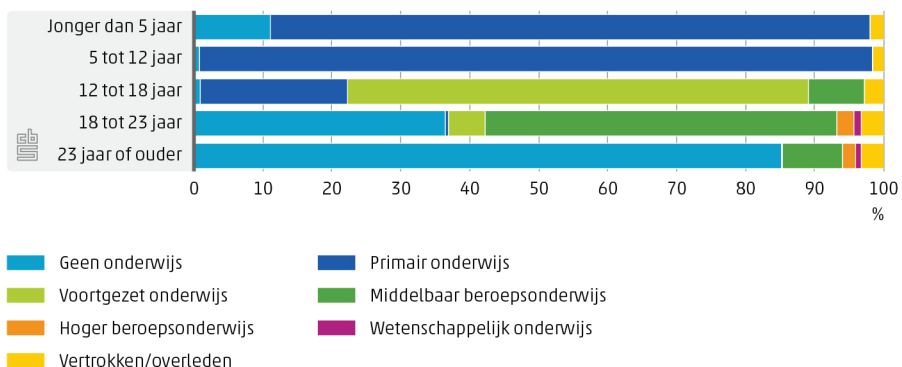
Pagina 46: Oorspronkelijk figuur

3.7.1 Onderwijspositie op 1 oktober 2018 van personen met verblijfsvergunning asiel verkregen in 2014, naar onderwijssoort en leeftijd

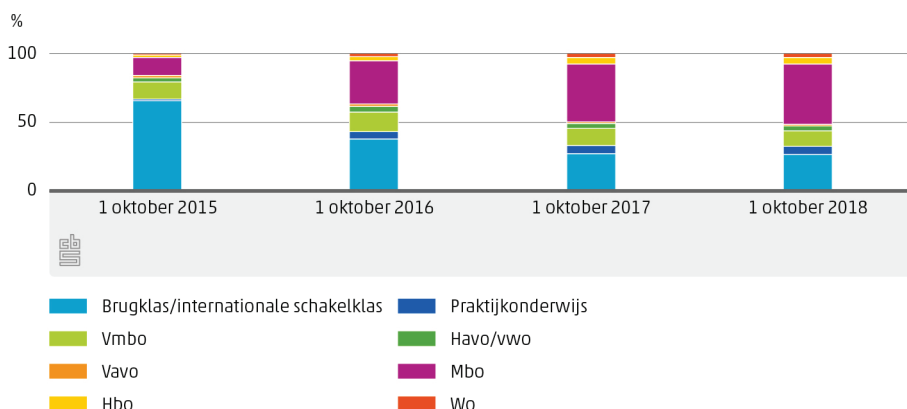
Pagina 46: Vernieuwd figuur

3.7.1 Onderwijspositie op 1 oktober 2018 van personen met verblijfsvergunning asiel verkregen in 2014, naar onderwijssoort en leeftijd

Pagina 47: Oorspronkelijk figuur

3.7.2 Onderwijsniveau vanaf voortgezet onderwijs op 1 oktober 2015, 2016, 2017 en 2018 van personen met verblijfsvergunning asiel verkregen in 2014

Pagina 47: Vernieuwd figuur

3.7.2 Onderwijsniveau vanaf voortgezet onderwijs op 1 oktober 2015, 2016, 2017 en 2018 van personen met verblijfsvergunning asiel verkregen in 2014

